

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Nr. 43(915) * MONTREAL, DONELAIČIO 1964 m. SPALIO-OCTOBER 21 d. * INDEPENDENT LITHUANIA * LITHUANIE INDEPENDANTE * Postage paid at Lachine, P. Q.

Nepaprastų įvykių savaitė

- IŠ SSSR DIKTATORIAUS SOSTO IŠMESTAS NIKITA CHRUSČIOVAS
- ANGLIJOJE PARLAMENTO RINKIMUS LAIMĖJO DARBIČIAI
- KOMUNISTINĖ KINJA IŠSPROGDINO ATOMINĘ BOMBĄ
- TARPTAUTINĖJE OLIMPIADOJE JAV LAIMĖJO DAUGIAUSIA MEDALIŲ
- JUGOSLAVIJA ĮSIJUNGĖ Į SOVIETINĮ BLOKĄ

Nepaprastais įvykiais pasižymėjo praėjusi savaitė tarptautinėje plotnėje. Ji bus įrašyta istorijon kaip keistų sutapimų savaitė, nes trijose valstybėse įvyko dideli įvykiai tuo pačiu metu.

IVYKIAI SOVIETŲ RUSIJOJE

pirmiausia domino visą žmoniją. Juos tenka vertinti kaip perversmą, nes jie vyko nenatūraliomis sąlygomis, kaip vyksta demokratinėse šalyse, kada vienas kabinetas keičiamas kitu.

Chrusčiovas tapo pavarytas. Maža to, kad jis išmestas iš diktatoriaus kėdės, bet, kas diktatoriems būdinga, tuojau ir suniekinamas.

CHRUSČIOVO PORTRETAI IŠMESTI,

iš įstaigų, jo kalbų rinkiniai naikinami, jis visiškai koneveikiamas, niekinamas, bjauruojamas. Tai taip yra tikrai diktatūroje, kur žmonės neturi teisių, nieko negalėjo pasakyti prieš Chrusčiovo diktatūrą, o dabar nieko negali pasakyti dėl niekinimo. Su diktatūromis taip yra, kad VIETON VIENO TIRONO ATSIKANDA KITAS.

Tironų niekad nestinga diktatūrų šalyse. Žmonėms, darbininkai dėl to, kad vienas tironas pakeičiamas kitu, nieko gera nėra ir negali būti. Nes vienas tironas gali būti nužudytas, kitas gali būti nužudytas geriau, kad darbo žmogus susilauktų geresnių laikų.

REIKIA PAKEISTI VALDYMO SISTEMA,

kurią kiekvienas žmogus turi teisę, balsą ir galėtą kelti už geresnį gyvenimą, už geresnes sąlygas. Kol viešpatuoja diktatūra, kuri gniaužia pilietines asmens teises, iš valdžios viršūnių pakeitimo nieko gera negalima tikėtis ir laukti.

Kaip iš įvykių matyti, Rusijoje vieną diktatorių nuvertė du jo bendradarbiai: Brežnėvas, kuris užėmė partijos viršūnės pareigas ir Kosyginas, kuris užėmė pirmininko pareigas. Tai gi, vieton vieno absoliutaus diktatoriaus įdabar yra du. Chrusčiovas savo karjerą pradėjo trijų sudėty. Vėliau juos pavarė ir liko vienas. Taip gali įvykti ir su dabartiniais: liks tas, kuris bus daugiau suktas.

„ISTORIJA KARTOJASI“

Chrusčiovas suniekino Staliną (teisingai, bet ne iki galo). Stalinas buvo nuožmus ir kraugeringas diktatorius, savo darbais baisesnis už pačius kraugeringiausius. Chrusčiovas buvo truputį švelnesnis, bet ir jo sąžinė, jeigu jis jos kiek turi, nelaisva nuo sakomybės už kraugeringumą. Jis galvažūdiškai sutvėpė Vengrijos laisvę. Ypač pavergtosios tautos jo kraugeringumą skaudžiai patyrė. Nieko geresnio Rusijoje nelaukti na, nes viskas tęsiasi taip, kaip užvesta Stalino, kaip buvo tęsiama Chrusčiovo ir, kaip atrodo, TAIP BUS TĘSIAMA

IR KOSYGINO SU BREŽNIOVU.

Ir šis faktas nieko gera nežada.

Kinijos komunistų išsprog dintoji pirmoji atominė bomba yra antras didelis savaitės įvykis. Šis įvykis baisus, nes atominė bomba tampa baisiu įrankiu. Ji bus rankose didelio imperialisto, kuris ir be to reiškiasi kaip atkaklus imperialistas, nors atominės bombos ir neturi.

ANGLIJOS PARLAMENTO RINKIMAI,

kuriuos laimėjo darbo partija, yra trečias svarbus savaitės įvykis. Darbiečiai gavo 317, konservatoriai 304 ir liberalai 9 vietas. Tat darbiečiai turi tikrai keturi uždavys persvarą. Tai nestipri dauguma. Ypač todėl, kad ji neturės moralinio įtikinamumo. Lygus balsų skaičius įtaigotų koalicinę vyriausybę, bet Anglijoje tas neįprasta, tat darbiečių lyderio H. Wilsono, kuris karalienės jau paskirtas min. pirmininku, darbas nebus lengvas.

Kai kam bus lyg ir naujiena, kad

TITO SUTARTIMI APSIJUNGĖ SU MASKVA, kai tie kai kas laukė, kad „neutralus“ Tito, dalyvis Kairo konferencijos, greičiau links į Vakarus, negu į Rytus. Tokios maždaug iliuzijos ir su kitais „neutraliais“ arba „neprisijungusiais“ prie kurio nors bloko.

KITOS NAUJIENOS

Paragvajuje Izraelio žvalgybos agentai aptiko Osviencimo vyr. gydytoją Dr. Mengele, kuris tačiau sugebėjo pasprukti anksčiau, negu jį ginkluotų Izraelio agentai bandė pagauti.

JAV kunigui Martynui King, negrui, priteista Nobelio premija už taiką. King kovoją už visų žmonių lygias teises.

Tokio pasaulinėje olimpiadoje pirmąją JAV. Jos sportininkai yra gavę daugiausia medalių. Kanados irklautojų pora laimėjo aukso medalį.

Popiežius Paulius VI lapkričio 28 dieną bus Indijos mieste Bombėj, kur vyks aucharistinis kongresas.

Vatikano suvažiavime gyvai svarstomi įvairaus formulavimo klausimai, liečiantys santykius su kitomis bažnyčiomis ir žydų klausimu. Jies koma geriausių formolių.

Lenkijoje suimtas rašytojas Wankowich už tai, kad jis savo raštus atidavęs užsieniams. Bet jis yra JAV pilietis.

Vengrijos marionetinis pirmininkas Kadaras lankosi Varšuvoje.

Italijos ir Vokietijos ministrai pasisakė už Europos politinę sąjungą.

JAV prez. Johnsonas, po įvykių Maskvoje, susirūpino ir sušaukė ministrų kabineto posėdį.

Nukrito rusų lėktuvas su žymiais sovietiniais karo pareigūnais.

Lietuvių gyvenimo faktai

BALFUI 20 METŲ

Bendrosios šalpos organizacijos, kuri nepaprastai daug padėjo tremtiniais ir dabar dar daug padeda Sibire esantiems ir tiems žmonėms, kurie dėl įvairių priežasčių, o ypač dėl sveikatos ir invalidumo, negalėjo emigruoti į laisvesnius kraštus, kur galėtų įsikurti, — susilaukė jau 20 veiklos metų. Tokiai organizacijai tai yra didelio darbo didelės sukaktuvės. Šioms su kaktuvėms buvo skirtas BALFo suvažiavimas. BALFo pirmininku tebėra ilgametis šios organizacijos vadovas prel. dr. Končius, daug šiai organizacijai nusipelnęs visuomenininkas; reikalų vedėju yra labai veiklus kun. Jankus.

BALTŲ KULTūros DIENOS

įvyko Vokietijoje, Hanoverio mieste, dalyvaujant Estams, Latvams ir Lietuviams. Buvo paskaitos, pranešimai ir meninė dalis.

NAUJA LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGOS CENTRO VALDYBA

1964-65 mokslo metams sudaro: Algis Zapareckas — Pirmininkas, 4120 Yorba Linda Drive, Royal Oak, Michigan 48072.

Algimantas V. Bublys — vicepirm. torė, 645 Marik Apt. 21, Jūra Gailiūsyte — sekretorė Detroit 2, Michigan. Algis Alantas — išdininkas.

Birutė Augustinavičiūtė — Tarptautinio skyriaus reikalam.

Rimantas Griškėlis — spaudos ir informacijos reikalams ir „Studentų Gairių“ redaktorius.

Visuotinis Lietuvių Studentų suvažiavimas įvyks lapkričio 26—30 d. d. Detroito.

KANADOS SLA KUOPŲ

atstovų susirinkimas Hamiltono mieste aptarė organizacijos reikalus, ryšius su jos centru, esančiu JAV. Konstatuotas susirūpinimas šia organizacija, nes ji, jeigu taip vyks reikalai, ir toliau, bus be ateities. Išskeltas reikalas gerinti šalpos reikalus, valiutos skirtumo keblumai, einamųjų sąskaitų Kanados lietuvių bankuose ir Kanados skyriaus tūlo ignoravimo apraiškos. Visų kuopų atstovų nuomonės buvo vieningos.

Argentinos sostinėje, Buenos Aires, dailininkas Jonas Rimša turėjo savo darbų parodą, kurią aplankė daugelis ir ne lietuvių. Dailininkas turėjo didelį pasisekimą.

Čikagoje praėjusią savaitę įvyko K. Donelaičio „Metų“ vaidinimas, kurį paruošė K. Veselka, A. Dikinis, dail. Valėška ir eilė aktorių.

Clevelando lietuvių suruošė Lietuvų dieną, kurioje dalyvavo dviejų parapijų chorai, o p. sol. J. Krištolaitytė-Daugėlienė ir kt.

LIETUVOS PREZIDENTO

Antano Smetonos 20 metų mirties sukaktuvės Montrealyje praėjo rimties atmosferoje. 5 val. po pietų AV bažnyčioje buvo iškilmingos pamaldos, kuriose organizacijos — skautų savanorių, veteranų, šaulių — dalyvavo su vėliavomis. Žmonių buvo artipilnė bažnyčia. Pamokslą sakė T. J. Vaišys, SJ.

Po pamaldų AV salėje tuo jau vyko akademija — koncertas. Pagal programą, K. Smilgevičius pradėjo minėjimą skambindamas lietuvių kompozitorių kūriniais. Pianistas, kaip mes jį jau gerai pažįstame, turi jautrų menišką skambinimo savumą. Paskaitinin ko St. Santvaro, kuris yra ne tik poetas, bet ir muzikas, įvertinimu, K. Smilgevičiaus fortepionas tiesiog dainavo. Dainavo lietuvišką muziką, kurią yra sukūrę Čiurlionis, Raciūnas, Dvarionas ir kt. Literai tai buvo gražus momentas.

Po ao paskaitininkas, St. Santvaras, turėjo apie A. Smetoną paskaitą. Santvaras gražiai paskaitė, puikią dikciją, gražią formą ir labai nuosirdžiai. Tas padarė labai šiltą, simpatinę išpuodį.

Sekamai op. sol. E. Karde lienė dainavo lietuvių kompozitorių kūrinius — G. Nasvytytės — Gudauskienės, B. Brazdžio — Žodžiaus, Petro Olekos ir biso A. Kačanausko. Solistę fortepionu palydėjo K. Smilgevičius.

Akto — koncerto užbaigai Henrikas Nagys paskaitė A. Smetonos raštų ištraukas.

Minėjimui ruošti k-to pirmininkas St. Kęsgaila padėjo ko minėjimo dalyviams ir atsilankiusiems į minėjimą ir paprastai minėjimą užbaigti himnu.

Scena buvo papuošta dail. V. Remeikos pieštu A. Smetonos portretu, o iškilmingoje dalyje, paskaitos metu, skautai su šauliais buvo sargyboje prie portreto.

Minėjimo ruošos k-tas po minėjimo Ponų šėmogu salėje suruošė minėjimo dalyviams puikias, simpatines praejusias, vaišes.

Į Minėjimą iš Bostono buvo atvykęs komp. J. Gaidelis su Ponia ir iš Ottavos inž. A. Paškevičius su Ponia.

DAILININKO ANTANO TAMOŠAIČIO

darbų paroda Filadelfijoje, JAV, atidaryta spalio 17 d., tęsis iki spalio 25 dienos. Parodoje yra išstatyta: tapyba, akvarėlė ir grafika, viso 50 darbų. Išleistas parodos katalogas su dr. H. Nagio A. Tamošaičio darbų įvertinimu.

Dailininko J. Pautieniaus dailės darbų paroda Bostone įvyks lapkričio 7—15 dienomis. Bus išstatyti naujausieji darbai, įkvėpti Melynųjų kalnų gamtos, Kanadoje.

Mūsų mielam prieteliui,
MARTYNUI STASIŠKIUI

mirus, jo žmonai ANTANINAI
ir dukrai BIRUTEI
reiškiame gilią užuojautą ir drauge liūdime.

Valda ir Alfonsas Poškus.

MAŠINŲ FONDO VAJUS

Nuosirdžiai dėkojame už naujus įnašus NL Mašinų Fondui, kuris labai yra reikalingas, nes NL Bendrovei dar trūksta kelių mašinų, kad galėtų savarankiškai be kitų pagalbos, dirbti.

Simanskis Juozas,
Ottawa\$90.00
Ilevičienė Ona,
Miami, Florida10.00
Benotas R.,
Toronto10.00

Vitartas Eugenijus
Toronto10.00
J. Vitkauskas,
Woodstock, Ont., 2.00
Viso gauta122.00
Nuosirdžiausiai dėkojame.
M. Fonde buvo12,680.00
Naujai įnešta 122.00
M. F. dabar yra12,802.00
MF užplanuota15,000.00
Fondui dar trūksta 2,198.00
Būsime labai dėkingi visiems, kas prisidės prie NL Mašinų Fondo vajeaus plano įvykdymo.
Valdyba.

KAS NAUJA KANADOJE

PASISAKO UŽ VISUOTINĮ SVEIKATOS APRŪPINIMĄ

Quebeco gydytojai (Quebec College of Physicians and Surgeons) išteikė Quebeco provincijos vyriausybei 40-ties puslapių memorandumą, kuriuo ragina provincijos vyriausybę įvesti visuotinį sveikatos aprūpinimą, vadinamą Medicare — visuoms gyventojams, nežiūrint jų amžiaus, sveikatos ir turto stovio. Jų skaičiavimu, tokia visuotinė sveikatos aprūpinimo tarnyba provincijai per metus atseis apie 34 milijonus dolerių.

PRANCŪZŲ FIRMOS STATYS MONTREALY

automobilių fabrikus — „Peugeot“ ir „Renault“, — kurios per metus planuoja pagaminti 8,000 automobilių. February statyba atseis apie 3,500,000 dol. Fabrikuose galės dirbti apie 250 asmenų. Statybos išlaidas padengs „General Investment Corp.“, įstaiga vystyti provincijos pramonę.

Dail. V. K. Jonyno darbų paroda vyksta Klevelande. Ji tęsis iki lapkričio 15 dienos. (Plačiau 4-me psl.).

RAŠYTOJAS STASY SANTVARAS

viešėdamas Montrealyje, buvo pp. Kęsgailų svečias. K. Andruškevičius svečią supažindino su Montrealio idomybėmis, ir su St. Kęsgaila svečias apsilankė NL redakcijoje. Jis taipgi vizitavo savo kolegę Lietuvos valstybinės Operos solistę E. Karde liene, nes St. Santvaras taip pat buvo Lietuvos operos solistas.

Išėjo naujas „Lituanus“ numeris, skirtas Kristijonui Donelaičiui.

Arnoldas Vokietaitis Čikagos operoje dalyvauja dviejuose operose, atlikdamas svarbias boso roles.

Čikagoje sudarytas lietuvių demokratų komitetas rūpintis demokratų kandidatų rinkimais įvairioms pareigoms.

JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros fondo pirmininku pakviestas JAV Bendruomenės centro valdybos vicepirm. Zigmas Dailidka, kuris suformuos KF valdybą.

Lietuvos atstovas, J. Kačekas su Ponia dalyvavo JA V prezidento apdovanotų 30 asmenų garbei Val. departamente suruoštame priėmime. Čikagos miesto parodoje dalyvavo ir lietuviai su savo tautiniais patiekalais ir savaitę pagamintu maistu.

SVEIKSTANČIŲJŲ MAI ONTARIO PROVINCIOJE

bus leisti laikyti Ontario sveikatos ministerijos leidimu. Apskaičiuota, kad provincijoje yra apie 4,000 psichiškai pasveikusių, bet sunkiai prisiimančių prie gyvenimo sąlygų žmonių. Jiems bus tie namai, kurių išlaikymas atseis apie 3 mil. dol.

KANADA SIEKIA SAVARANKIŠKUMO

Praėjusią savaitę Kanados sostinėje Ottawoje vyko teisingumo ministerijų suvažiavimas, kuris svarstė šiaurės Akto pakeitimo klausimą. Yra pasiūlymas, kad Kanados, ne Anglijos parlamentas, spręstų pagrindinių įstatymų keitimus.

Karalienė Elzbieta, kalbėdama Quebeco parlamente, pareiškė, kad Kanada turi teisę keisti savo konstituciją ir taikyti ją esamoms sąlygoms.

Ottawoje vykusią provincijų ministerijų konferenciją su federaliniais ministrais pasibaigė visišku susitarimu ir konstitucijos, ir įstatymų, ir finansų klausimais. Tai vertinama kaip geras ženklas visai Kanadai ir jos vienybei.

Montrealyje konfiskuotas Kubos lėktuvas, atvežęs iš Kairo diplomatus, už Kubos skolas.

Vilniuje sudarytas dinamas draugystės traukinys su 300 okup. Lietuvos ir Karaliaučiaus (dabar Kaliningrado) srities pramonės pirmųjų važinėja po Sovietų respublikas, kurioms pristatomi Lietuvos įmonių gaminiai.

Du rusai pasigavę lėktuvą bandė pabėgti, bet juos apšaudė ir sulaukė.

PRENUMERATORIŲ DĖMESIUI

Kanados paštas laikraščiams pastatė naujus reikalavimus: laikraščių prenumeratorai turi būti apmokėti iš anksto, kitokių atveju leidykla turės sunkumų, nes tuos prenumeratorius, kurie nebus apmokėję, teks išskirti į atskirą grupę ir už laikraščio persiuntimą reiks brangiau mokėti. Tai ne tik pakelia išlaidas, bet ir sudaro pridėdamą darbą, nes kiekvieną savaitę reiks peržiūrėti prenumeratorius ir jas pergrupuoti. Todėl maloniai prašome visus prenumeratorius, kurie gaus išpėjim, apsimokėti už laikraštį pirmyn. Mums duotos dvi savaitės laiko persitvarkyti.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą!
Už ištikimybę Kanadai!

For liberation of Lithuania!
For loyalty to Canada!

Authorized as second class mail by the Post Office

Department, Ottawa, and for payment of postage in cash
LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR
SPAUDOS BENDROVĖ „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“.

Redaktorius Jonas Kardelis.

DO 6-6220

7722 George Street, LaSalle, Montreal 32, Quebec, Canada.

Prenumerata metams:	Yearly Subscription Rates:
Kanadoje\$ 5.00	Canada\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika..\$ 5.50	America & S. America \$ 5.50
Visur kitur.....\$ 6.00	Other Countries\$ 6.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenum. arba sml. pašto ženklais).
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Pareigos Vilniaus reikalų pareiškimas

Kazys Veikutis

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos centro v-bos pirmininkas

Vilniaus Diena ir spalio 9-jį

Vilnius yra žiliosios senovės mūsų protėvių kūriny. Vilnių 1323 m. Didysis Lietuvos kunigaikštis Gediminas paskelbė Lietuvos sostinę. Nežinant šimtmečių eigoje buvusių karinių okupacijų ir I pasauliniame kare išskylusių klaidingų lenkiškųjų pretenzijų, visą laiką turėjo Lietuvos sostinės vardą. Pagaliau Vilnius ir mažą Vilniaus krašto dalį dabar taip pat yra Lietuvos valstybės visuomenėje, nors ir sovietų okupuotas. Todėl nebūtų visiškai tikslu kartoti savo laikų garbingojo kompozitoriaus Antano Vanagačio sukurtos dainos žodžius „Ei, pasauli, mes be Vilniaus nenurimsim“. Taip pat gal nebūtų tikslu spalio 9-ją minėti gedulo ženklu. Tiesa, Vilniaus pagrobimu padaryta visai mūsų tautai skauda ir sunkiai pagydoma žaizda, betgi ir visa nuo pat Mindaugo laikų lietuvių lenkų santykių istorija yra nužymėta taip pat kartais patyrimo ženklais. Vis dėlto mes, Vilniaus krašto lietuviai, okupacijos metu sudėtas aukas, patirtą vargą ir priepauidos kančias, o taip pat ir asmeninį kartelį iš laiko nuneštos okupacinės glūdimos, paliekame istorijai ir spalio 9-sios pakeičiamui minime Vilniaus Dieną, kurios laikas semiamės ryžto ir pasišventimo kovai, kad spalio 9-jį niekada nebesapikartotų.

Vilnius ir priaugiančios kartos

Niekas neabejojam, kad Lietuvos ateitis, o tuo pačiu ir kova dėl Vilniaus, priklausoma nuo priaugiančių kartų sąmoningumo ir jų tautinio atsparumo. Todėl būtų malonu ir džiugu, kad šeštadieninė lietuvių mokykla spalio pirmoje pusėje pagal galimybę suruoštų Vilniaus Dienos minėjimą, kurio metu būtų perduodama mokiniams gyvu žodžiu Vilniaus reikšmę Lietuvai ir lietuviybei. Juk Vilnius mūsų didžiųjų kunigaikščių miestas ir nuo žilos senovės didingos praeities Lietuvos sostinė. Vilnius mūsų tautinės būties židyns. Vilnius senasis mokslo, kultūros ir meno židyns. Vilnius Lietuvos politinių įvykių ir religinių reikšmių. Vilnius Stanevičiui, Daukantui, Ivinskiui, Sabaliauskui, Juškai, Širvydai, Zubriui, Basanavičiui, Maironui ir kitiems tautos žadintojams tautinės dinamikos įkvėpimo šaltinis.

Vilniaus dienos minėjimu lietuvištinėse mokyklose būtų savaime ugdomas tautinis atsparumas lenkų įtakai, o kartu, tam tikra prasme, kaip ir pritarimas mūsų, Vilniaus krašto lietuvių, vestai per 20 metų ir dabar tebevedamai kovai prieš nuožmųjį okupantą, kuris laukia pro-

gos žygiui į Vilnių ir Vilniaus kraštą.

Vilniaus ir Lietuvos laisvės byla

Giliai išpaustoji Lietuvos Nepriklausomybės aktu laisvės mintis mums, Vilniaus krašto lietuviams, buvo ir šiandien paliko tik svajonėje, nes prisikeliančios Lietuvos laisvės kovotojams nepavyko realizuoti laisvės buities visuose Lietuvai priklausančiuose žemės plotuose—1920 metais spalio 9 d. kariškai stipresni lenkai smurtu ir jėga pagrobė Lietuvos sostinę Vilnių ir Vilniaus kraštą. Lietuvių lenkų sienų klausimą 1923 m. kovo 15 d. svarstė Ambasadorių konferencija, kuri, vieton kaltininką nubaudusi ir gražinus Lietuvai priklausančias žemes, Vilnių ir Vilniaus kraštą paliko lenkams. Nors 1931 m. Tarptautinis Tribunolas Hagoje savo sprendimu ir parėmė lietuvių teisę į Vilnių ir Vilniaus kraštą, bet laisvojo pasaulio didžiosios valstybės ir nepadarė Lietuvai atgauti Vilniaus.

Dabar, kada visa tauta kovoja atgauti turėtąją laisvę, Vilniaus krašto lietuvių pagrįstai neišleidžia iš akių baimingos spalio 9-sios prielaidos. Į tai kreipdamas centrinių organizacijų ir visų lietuvių dėmesį, Vilniaus krašto Lietuvių Sąjungos centro valdybos vardu, prašau rašansio se rezoliucijose, reikalaujant Lietuvai laisvės, pabrėžti Vilnių ir Vilniaus kraštą.

Pasigendama rytų - pietų Lietuvos sienų

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga savo veikloje visada susiduria su didžiuliu uždaviniu — turėti nustatytas rytų - pietų Lietuvos sienas, be kurių ir visos Lietuvos laisvinimas nėra visai nuoseklus. Prieš 8 metus prie VLIKo buvo sudaryta Lietuvos Rytų Sienų Komisija, kuri turėjo paruošti išsamią studiją ir nustatyti Lietuvai priklausančias sritis. Deja, tenka giliai apgailestauti, kad komisijos darbas nėra pasistūmėjęs pirmyn. Tiesa, komisijos darbas yra be galo sunkus. Kiek buvo kovota ir ginčytasi po I pasaulinio karo dėl rytų - pietų Lietuvos sienų ir ant kiek Lietuva nuskriausta po II pasaulinio karo. patiekia kruopščiai surinktą medžiagą Bronius Kviklys savo knygoje „Mūsų Lietuva“.

Sunkus ar lengvas darbas, o vistiek Lietuvos laisvės kovotojams reikia turėti ribą — reikia turėti tvirtą nusistatymą etnografinių sienų klausimu. O kai turėsime nustatytas sienas, tada tik žinosim ir nusakysim už kokios Lietuvos laisvės mes kovojam, tada tik tvirtai reikalausime teisingumo, laisvės ir žmoniškumo visuose Lietuvai priklausančiuose plotuose.

Didelis vertingų dovanų paskirstymas!

„Nepriklausomos Lietuvos“ Bendrovė, susirūpinusi išplėsti spaustuvę iki komerciško darbo galimybių, kad galima būtų baigti su prašymu aukų, šią vasarą ruošia didelį vertingų dovanų paskirstymą, kuriame bus:

10, ar daugiau, ŽYMIŲJŲ DAILININKŲ MENO KŪRINIŲ.

10 KNYGYNĖLIŲ, SURINKTŲ IŠ ŽYMIŲ RASYTOJŲ KŪRINIŲ.

13 KOSTIUMŲ PER MAMERTO MAČIUKO SIUVYKLĄ, kiekvienas kuponas po 35 dol.

SIUNTINYS Į LIETUVĄ, APIE 150 dol. VERTES.

10 „NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS“ PRENUMERATŲ.

Paskirstymui vykdyti siunčiamos bilietų knygelės — 3 bilietai už 1 dolerį. Vertybių paskirstymas bus specialiai parengime, kuris skelbiamas lapkričio 21 dieną 7 val. vakaro Aušros Vartų salėje, 1465 de Seve, Montreal 20.

PAAIŠKINIMAI: Dailininkų pavardės ir jų darbai skelbiami čia pat. Kostiumus užsisakyti galima bus ir

laiskais bet iš kurio krašto, per žymiojo siuvėjo M. Mačiuko siuvyklą, kurios skelbimai yra NL. Siuntinys užsakomas Montrealyje per p. Janinos Adomonienės siuntinių biurą, kurio skelbimai yra „Nepriklausomoje Lietuvoje“.

„Tautiečiai, gavusieji bilietų, maloniai prašomi atsitiesti savo kaimynų adresų. Visi maloniai prašomi dalyvauti dovanų paskirstyme.

Jau yra gauti kūrinių dailininkų: Romo Viesulo, Anastazijos Tamošaitienės, Antano Tamošaičio, Alfonso Dociaus, Česlovo Jonušo, Halinos Žmuidzinienės, Viktoro Vizgirdo, Adolfinos Zubienės, Prano Baltuonio. Pasirądėjo paaugoti: Alfonsas Vazalinskas, Ona Šablauskienė, Cytis Vazalinskas.

Naujai pasirądėjo kūrinių paaugoti šie žymieji mūsų dailininkai, jau pagarsėję ir Amerikoje: Vytautas K. Jonynas ir Romualdas Bukauskas. Tat dovanų, svarbių, vertingų ir įdomių, kurios praturtina šį reikalą. Kituose NL numeruose duosime platesnį atskirų faktų aprašymą kai jie galutinai paaiškės.

Australija kanadiškom akim

Rašo Dr. Nijolė B. NOGES MATULIONYTĖ

KELETAS ĮSPŪDŽIŲ IŠ KELIONĖS Į AUSTRALIJĄ

Tenai, Sydney ir Melbourne miestuose, norėjau aplankyti savo artimuosius gimines. Mūsų sportininkų kelionė į Australiją buvo plačiai aprašoma ir iš Australijos gyvenimo mūsų skaitytojams daug kas žinoma. Paminėsiu tik tai, kas kiti liko nepastebėta, o galėtų būti daug kam įdomu.

Iš Kanados, iš Halifaxo kelionę atlikau lėktuvu ten ir atgal. Skrendant atgal, kai lėktuvas iš Honolulu salos pakilo į Los Angeles, turėjau tikrai malonią staigmeną: lėktuvo įgula savo keleivius per garsiakalbius pasveikino įvairiom kalbomis: anglų, prancūzų, vokiečių, kažkokia orientališka kalba, na ir lietuviškai; lietuvių kalba buvo trečioje vietoje. Tasai sveikinimas lietuviškai ir dar gražia, be jokio akcento tarėna, man buvo tikra ir nepaprastai maloni staigmena. Vėliau paaiškėjo, kad toje oro linijoje besikraidanti lietuvaitė „stewardess“e“, Salytė iš Detroito. Ji kiekvieną kartą keleivius pasveikina greta kitų kalbų, ir lietuviškai.

Apie gyvenimo sąlygas Australijoje buvo nemažai rašyta ir visokių nuomonių buvo pareikšta. Buvo net tokių, kurie atvažiavę iš Australijos į Ameriką, po kurio laiko grįždavo atgal tvirtindami, kad gyvenimo sąlygos Australijoje esančios geresnės. Nesiginčysiu ir nedarysiu palyginamojo įvertinimo, tik paminėsiu trejetą dalykų, kurie mane labai nustebino, kadangi aš to niekada nesitiokėjau. Net tokiuose didmiesčiuose, kaip Melbourne ir Sydney, net naujuose ir netoli miesto centro namuose butai dažnai neturi vaterklozetų ir tų namų gyventojai nau dojamai kiemo užkampyje pastatytomis „tupyklomis“. Žiemą, kai oras atšąla, dar šiaip taip, bet vasaros metu iš tų „tupyklų“ kyla milijardai musų.

Taip, kaip pas mus Ameri-

koje ir Kanadoje gatvėmis važinėja sunkvežimiai ir surenka šiukšles bei maisto atliekas, taip Australijos anuose didmiesčiuose reguliariškai važinėja asenizatoriai ir kartą per savaitę išvalo „tupyklas“. Neteko matyti statistikos, bet kiek mačiau, belankydama savo gimines ir jų skaitlingus pažįstamus, man susidarė įspūdis, kad beveik kas antras namas minėtuose miestuose apriūpintas „tupyklomis“. Manau, kad komentai nereikalingi, kur gyvenimo patogumai ir sanitarinės sąlygos stovi aukščiau.

Kas liečia darbo atlyginimą, esu sutikusi vieną gydytoją, kuris yra ligoninės direktorius ir dirba toje ligoninėje visą dieną (full time). Metinis bruto atlyginimas 2.500 svarų arba apie 5.000 dolerių. Sutikau keletą profesionalų, kurie turi išgiję savo namus, bet kiemo užpalkinėje dalyje laiko vištininkus, kad galėtų taupyti išlaidas kiaušiniams pirkti.

Kur tik lankiausi, butai neturi šildymo, nors žiemos metu vakarais ir naktimis temperatūra yra netoli centigrado nulio, t. y. netoli šalimo punkto; todėl vakarais gyventojai savo butuose sėdi šil tai apsirengę.

Dar keletas žodžių apie mūsų sportininkų viešnagą Australijoje. Neteko man jų pasivyti ir pamatyti jų pergalingų rungtynių. Bet nemažai prisiklausiau kalbų apie dalies tų sportininkų laikyseną viešumoje. Atrodė, kad kai kurie iš tų sportininkų nežinojo, ar tinka nueiti į oficialų priėmimą ne pas savo tautiečius kramtyti gumą ar atvykti be kaklaraiščio. Gi sportininkų grupių vadovai ypatingai turėtų būti akylūs, kad lietuvių reprezentuojantieji asmenys viešumoje visada ir be išimties būtų pakankamai blaivūs, ypatingai, kai juos observuoja kitataučiai.

Nijolė Matulionytė - Noges.

K. L. BENDRUOMENĖS REIKALAI

PASIRUOŠIMAS PASAULI NEI 1967 M. PARODAI IR LIETUVIŲ DIENAI MONTREALYJE

Krašto Valdyba ir Montrealio Apylinkės Seimelio Prezidiumas paskyrė komisiją Lietuvių Dienos, įvykstančios Pasaulinės Parodos metu Montrealyje 1967 m., Komitetui sudaryti.

Komisiją sudaro: Montrealio Apylinkės Seimelio Prezidiumo atstovai: Kostas Andruškevičius, Justas Kibirkštis ir Rimas Lapinas. Krašto

Valdybos — Dr. Petras P. Luškevičius, Dr. Vytas Pavilnis ir Jonas Kardelis.

Komisija yra įpareigota artimiausiu laiku sudaryti Lietuvių Dienos Komitetą, kuris jau tuoj pradėtų daryti paruošiamuosius žygius ir užsitikrintų reikiama vieta Pasaulinės Parodos programoje.

KLB Krašto Valdybos Informacija.

Tautos Fondas

GENERALINIAM KONSULI JONUI BUDRIUI

mirus, vietoj vainiko, jo atminimui kovoje dėl Lietuvos laisvės pagerbti, Tautos Fondui per Dr. D. Krivicką Washingtono aukoj: po 10 dol.: K. ir B. Škirpai, D. ir G. Kri-

vickai, L. ir E. Kačinskai, B. Paramskai; po 5 dol.: Vl. Vilimas, V. Trumpa, J. Andriusis ir V. Jackūnas — 3 d. Širdingai dėkoja Tautos Fondo Valdyba.

Lietuviai veikia visur

RUOŠKIMĖS DALYVAUTI III PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESE

Jis įvyks Brazilijoje 1965 va sario 18—21 d. d.

ALGIRDAS GUSTAITIS

Ne vienas mūsų gerėjosi puikiomis Pietų Amerikos melodijomis. Stygomis užplės kokią „Malageniją“, jau nesnieji (iki aštuntą dešimtį pradėjusieji) vargiai benusėdi, stuksena taktą, dairais kuriai galėtų nors už rankos palaikyti.

Ką jau besakyti apie jauni melį! Anie laikinai net tvistą, maišą primiršta. Ach, tos pietiečių melodijos, ach, tie pietiečiai vyrai, juodaplaukės gražuolės.

Bet lietuviams, kalbant apie Pietų Ameriką, daug svarbiau ten gyvenantieji mūsų kraujo broliai, sesės, ne kažin kokie gonzales. Mum daug brangiau lietuviškas šypsnys, nei ištisa kokaraičio serenada.

Daug lietuvių gyvena Pietų Amerikoje. Argentina, Brazilija, Urugvajus išpuos-tas lietuviškais sodybomis. Jų yra Paragvajuje, Venecu-eloje, Kolumbijoje ir kitur. Su lietuviškais namais, salėmis, laikraščiais, radijo va-landomis, vaidinimais, choralais, sportininkais, skautais, ateitininkais, dešiniaisiais, kai riaisiais, dar kitokiais.

Jie, tie mūsų broliai ir sesės Pietų Amerikoje, kelia jų gyvenamųjų kraštų kultūrą, pažangą įvairiopai. Jie gelbsti ar stengiasi išgelbėti tuos kraštus nuo kraštutiniųjų, nuo į pačias didžiausias nelaimes pakliuvimo. Jie kelia garbingą lietuvių vardą. Lituanos, Lituanai yra vieni pagarbiausiu žodžių Pietų Amerikoje, kai ne viena iš Europos atvykusi tautinė grupė įsigyja pajuokos, beveik keiksmo pravaivą.

Puikūs Pietų Amerikos lietuviai!

Norėdami išsaugoti lietuviškumą, pasistiprinti lietuviškumą, ten gyvenantieji jau yra surengę du Lietuvių Kongresus (suvažiavimus). Abu praėjo labai puikiai, tiek daug lietuviškumui davė jiems patiems, tiek išgarsino lietuvių vardą anose valstybėse.

Jau ne nuo šiomet esu kviečiamas nepamiršti 1965 metais įvykstančiojo Brazilijoje. (Pirmasis Pietų Amerikos Lietuvių Kongresas buvo Argentinoje, antrasis Urugvajuje). Taja linkme paraginim esu gavęs iš visoje Argentinoje populiariojo Kastanto Norkaus, ilgamečio „Argentinos Lietuvių Balso“ redaktoriaus, iš lietuviškosios publicistikos ambasadoriaus Urugvajuje Kazimiero Čobiro — Varax, iš mielojo rašytojo, poeto Petro Babicko Brazilijoje, iš kieto prieškommunistinio kovotojo Meidučio Laupinaičio Brazilijoje ir kitų.

Galutinai „pritrenkę“ nepažįstama jaunutė, žavi lietuvaite Rymantė Steponaitytė iš Santos Brazilijoje, lankanti švelnučiais, kaip lietuviškuose laukuose mėlynuojančios rugiagėlės, laiškais. Paskutiniame rašo:

„...ar negalėtumėt Jūs ir Jūsų kolegos Amerikoje ir Kanadoje plačiai išgarsinti mūsų čia Brazilijoje pirmą kartą ruošiamą III Pietų Amerikos Lietuvių Kongresą, jeigu galima nepraleidžiant nė radio valandėlių. Nes tai didelis įvykis mūsų lietuvių gyvenime. Ženklaus, kad lietuvių, gyvenantys Pietų Amerikoje, atsisako išnykti ir jungiasi vienai su kitais.

Nukelta į 7-tą psl.

Ilgalaikiui mūsų laikraščio talkininkui

MARTYNUI STASIŠKIUI

mirus, nuliūdime likusias

ZMONĄ A. STASIŠKIENĘ SU DUKRELE

nuoširdžiai užjaučia

NL Redakcija ir Administracija.

A. STASIŠKIENEI IR DUKRAI,

mirus jų vyrui ir tėvui,

MARTYNUI STASIŠKIUI,

reiškiame gilią užuojautą

V. J. Andrejauskai.

Kanados Lietuvių Fondas

NUO SPALIO 15 D. SKELBIA VAJŲ

Su džiaugsmu galime konstatuoti, kad Kanados Lietuvių Fondo idėja yra tapusi realybe. Jo statutas artimiausiu metu bus įregistruotas Kanados oficialiose įstaigose ir įgys pilnas juridines teises.

Fondo atstovai yra visose didesnėse lietuvių kolonijose.

Fondas turi savo sąskaitas atidarytas Toronte, Montrealyje ir Hamiltone lietuviškuose bankeliuose. Nuo Fondo įsi steigimo jau yra suaukota — įnešta \$10.000.

Tai yra džiuginantis ir duoda optimizmą reiškiny, kad per palyginti trumpą laiką pasiekta gražūs ir apčiuopiami rezultatai.

Dauguma Kanados lietuvių žino, kad Fondo pagrindinis kapitalas neličiamas, tik

NORS MUŠŲ, BROLIAI, NEDAUGEL YRA
TACIAU TVIRTŲ MES, JEI UZ VIENYBĘ
Į DARBĄ STOKIM VYRS Į VYRĄ
SUJUNGTO RANKOS SUTEIKS STIPRYBĘ.

Kanados Lietuvių Fondas.

KANADOS LIETUVIŲ FONDO VAJUS

Kapitalas Lietuvai — nuošimčiai lietuvių

Į paskelbtą š. m. spalio 15 d. KLF vajų pirmutiniai atsiliepė ir davė įnašus:

Žymus visuomenės veikėjas Buv. Pasaulio LB. pirmininkas Dr. J. Sungaila \$1.000.

Kūrėjas - savanoris inž. K. Aperavičius \$ 100.-
Uolus Fondo rėmėjas J. Kurtis (Port Alis, B. C.)\$ 100.-

Papildė savo įnašus:

A. Kantvydas iki \$ 300.-
inž. P. Lelis iki ...\$ 300
dr. A. Pacevičius iki \$200.-
inž. V. Balsys iki \$ 200.-
Nuoširdžiai dėkodami įnašų davėjams, džiaugiamės, kad ir šiais įnašais K. L. Fondas jau pasiekė \$10.000.

Šio vajeus metu kviečiame visus sąmoningus lietuvius apsigalvoti ir nepagalvoti stambesnės vienkartinės aukos Lietuvai ir lietuvių bei.

Šimto dolerių įnašas padaro aukotojų pilnateisio Fondo nariu. Fondo įgaliojimai lietuvių kolonijose prašomi vajeus metu aplankyti numatytus Fondo rėmėjus ir paprašyti juos įsijungti į Fondo narių tarpą.

Lietuvių parapijų klebonus prašome perskaityti Bažnyčiose vajeus atsisaukimą ir paraginti parapijiečius rem

jo nuošimčiai skiriami lietuvių išlaikymui.

Turime būti realistais. Kovą dėl Lietuvos laisvės gali užtrukti dar daug metų. Greičiausia tik mūsų vaikai išvys Lietuvos laisvės rytą.

Kanados Lietuvių Fondo pagrindinis tikslas yra išauginti mūsų jaunimą Lietuvai. Sentimentais ir tuščiais žodžiais to nepasiekime.

K. L. F. yra tas realus pagrindas, į kurį galės atsiremti mūsų lietuviškos mokyklos, vasaros stovyklos, mūsų kultūriniai bei tautiniai barai. Esame tikri, kad kiekvienas susipratęs lietuvis parems tą Fondo kilnų tikslą.

Skelbdami šį vajų kviečiame visus lietuvius įsijungti į K. L. Fondą sekant Maironio žodžiais:

NORS MUŠŲ, BROLIAI, NEDAUGEL YRA
TACIAU TVIRTŲ MES, JEI UZ VIENYBĘ
Į DARBĄ STOKIM VYRS Į VYRĄ
SUJUNGTO RANKOS SUTEIKS STIPRYBĘ.

Kanados Lietuvių Fondas.

KANADOS LIETUVIŲ FONDO VAJUS

Kapitalas Lietuvai — nuošimčiai lietuvių

Į paskelbtą š. m. spalio 15 d. KLF vajų pirmutiniai atsiliepė ir davė įnašus:

Žymus visuomenės veikėjas Buv. Pasaulio LB. pirmininkas Dr. J. Sungaila \$1.000.

Kūrėjas - savanoris inž. K. Aperavičius \$ 100.-
Uolus Fondo rėmėjas J. Kurtis (Port Alis, B. C.)\$ 100.-

Papildė savo įnašus:

A. Kantvydas iki \$ 300.-
inž. P. Lelis iki ...\$ 300
dr. A. Pacevičius iki \$200.-
inž. V. Balsys iki \$ 200.-
Nuoširdžiai dėkodami įnašų davėjams, džiaugiamės, kad ir šiais įnašais K. L. Fondas jau pasiekė \$10.000.

Šio vajeus metu kviečiame visus sąmoningus lietuvius apsigalvoti ir nepagalvoti stambesnės vienkartinės aukos Lietuvai ir lietuvių bei.

Šimto dolerių įnašas padaro aukotojų pilnateisio Fondo nariu. Fondo įgaliojimai lietuvių kolonijose prašomi vajeus metu aplankyti numatytus Fondo rėmėjus ir paprašyti juos įsijungti į Fondo narių tarpą.

Lietuvių parapijų klebonus prašome perskaityti Bažnyčiose vajeus atsisaukimą ir paraginti parapijiečius rem

ti Lietuvių Fondą įnašais. Įnašus siųsti į Lietuvių kredito bankus: Toronto — „Prama“ ir Priskelimo, Montrealyje — „Litas“, Hamiltone — „Talka“. Jų adresai yra skelbiami kiekviename „T. Žib.“ ir „Neprik. Lietuvos“ numerioje.

Tikimės, kad šio vajeus šauksmas ras atgarsį kiekviename lietuvių širdyje.

Kanados Lietuvių Fondo Valdyba.

KANADOS LIET. FONDO VALDYBAI SVEIKINIMAS

apsidžiaugę gavę iš Fondo V-bos pranešimą kad KLF pasiekė pirmąjį \$10.000. Tas reiškia, kad mūsų Fondas, nors pamažu, bet tvirtai žengia pirmyn ir stiprėja. Fondo Valdybos užsibrėžtas tikslas pasiekti šiais metais min. \$10.000 — išsipildė. Sveikiname Fondo Valdybą ir linkime sparčiai ir pastoviai siekti antrąjį dešimtį tūkstantį.

V. Ignaitis,

KLF Tarybos Pirmininkas.

P. Januška, sekretorius.

Fondo valdybos vardu dėkojame p. V. Ignaičiui ir p. P. Januška už padaršinimą ir malonų bendradarbiavimą.

Dr. A. Pacevičius,

KLF Valdybos Pirmininkas.

Inž. P. Lelis, sekretorius.

O VILNIAUS NEUŽMIRŠ K, LIETUVI! — MAIRONIS

Štai ir Vilnius ant kalvos

Grazi sostinė Lietuvos...

Maironis.

Spalio 9 dienai prisiminti. (Lenkai sulaužė Suvalkų sutartį ir įsiveržė į Lietuvos sostinę).

MŪSŲ SPORTAS

VEDA KAZYS BARONAS

XIV-JŲ Š. AMERIKOS LIETUVIŲ SPORTINIŲ ŽAIDYNIŲ LENGVOSIOS ATLETIKOS PASEKMĖS

Jieties metimas

Vyrų: K. Tamašauskas (A) 144'0", A. Žaliauskas (A) 139'5", J. Kvederys (A) 119'5"; Jaun. A.: K. Tama-

šauskas (A) 151'9", J. Kvederys (A) 128'11", S. Žutautas (A) 97'8"; Jaun. B: A. Stirbys (A) 122'9", R. Petrauskas (A) 108'8", J. Ast-

SACHMATAI

VEDA IGNAS ŽALYS.

SACHMATŲ ŽINIOS

— Sekančiais metais įvyks pasaulio pirmenybių kandidatų turnyras, kuris bus praves-tas pavienių matų forma.

Pirmas matčas bus tarp dviejų buvusių pasaulio čempionų: M. Botvinniko ir V. Smyslovo. Antras matčas bus tarp estų didmeisterio Paul Keres ir jauno Leningrado didmeisterio Boris Spaski. Trečiame matče susitiks buvęs pasaulio čempionas M. Tal ir Vengrijos čempionas L. Portisch. Ketvirtasis susitikimas įvyks tarp danų didmeisterio B. Larsen ir jugoslavų didmeisterio B. Ivkov.

Pusfinaly loš matčą tarp savęs pirmojo ir antrojo matčo nugalėtojai, o taip pat kitoje lentoje loš trečiojo ir ketvirtito matčo laimėtojai. Finale susitiks du pusfinalio nugalėtojai. Šio paskutinio matčo laimėtojas gaus teisę iššaukti 1966 metais dabartinį pasaulio čempioną Petrosjaną dėl pasaulinio titulo.

— Šių metų lapkričio mėn. 2—24 dienomis įvyks pasaulinė šachmatų komandinė olimpiada. Kanadą atstovaus šie meisteriai: D. Yanovsky, F. Anderson, Z. Vranesic, E. Macskasy ir L. Witt. Komanda sudarys iš 4 šachmatininkų, penktasis bus atsargojė.

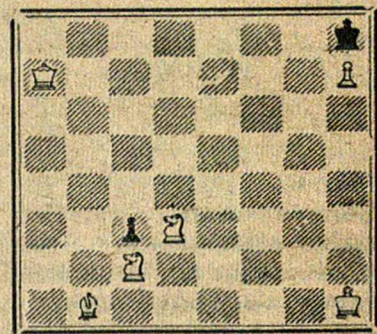
— Š. M. spalio mėn. 10—

12 dienomis Montrealy įvyks Quebeco provincijos pirmenybės. Turnyras bus praves-tas šveicarų sistema. Jame gali dalyvauti kiekvienas šachmatininkas.

— Svarbiame Buenos Aires tarptautiniame turnyre pirmą ir antrą vietą pasidalino pasaulio čempionas Fig-ran Petrosjan ir populiariusis estų didmeisteris Paul Keres. Trečią vietą užėmė amerikonas Robert Byrne. Ketvirtą ir penktą vietą užėmė argentiniečiai M. Najdorf ir E. Eliskases.

— Šachmatininkų informacijai pranešama, kad svarbiausias Montrealy šachmatų klubas — Metropolitan Chess Club — randosi 201 Chess Club — randasi 201 kėstis yra \$25 metams.

Problema Nr. 51

a b c d e f g h
Matas per tris ėjimus.

rauskas (A) 102'9", J. Degutis (Ž) 91'1"; Jaun. C: A. Čepukas (A) 103'5", J. Stankevičius (Ž) 96'6", A. Petkus (Ž) 95'4", M. Misevičius (A) 76'6"; Moterų: D. Jurgaitytė (Ž) 106'3", J. Klimaitė (A) 78'11", M. Gutasaitė (A) 62'11", J. Simonaitytė (A) 61'11",

0. A. Urbonas (A) 3'0", Kazėnas (Ž) 3'7,6"; I tolį: S. Premanekas (Ž) 13'11", V. Radžiūnas (A) 11'5", Grigola (N) 11'1", E. Staškevičius (Ž) 11'0", Rutulys: Stepmužis (Ž) 24'8,6", Grigola (N) 23'1", Gerulis (N) 22'11", Neris (N) 22'9", A. Urbonas (A) 21'3";

Beisbolo sviedinuko

metimas
Merg.B: T. Tabulėnaitė (A) 159'11", M. Gutasaitė (A) 120'6", M. Romanivaitė (A) 106'10", B. Starkutytė (A) 102'1", Merg. C: J. Ralytė (Ž) 112'9", G. Urbonaitė (A) 104'7", I. Janeliūnaitė (A) 87'11";
Jaunučių D pirmenybių

pasekmės.

Berniukai: 50 y. Premanekas (Ž) 7.1, E. Staškevičius (Ž) 7.4, V. V. Premanekas (Ž) 8.1; Grigola (N) 8.2, V. Radžiūnas (A) 8.2; I augštį: S. Premanekas (Ž) 4'1,6", V. Radžiūnas (A) 4'

Mergaitės: 50 y. Giedraitė (Ž) 7.4, Siušinskaitė (Ž) 7.6, Garlaitė (Ž) 7.7, Čivaitė (Ž) 8.1, L. Kriščiūnaitė (A) 8.1, R. Petronytė (A) 8.2; I tolį: Giedraitytė (Ž) 11'7", R. Petronytė (A) 11'2", L. Kriščiūnaitė (A) 9'11", Baronaitė (N) 9'7"; I aug. R. Petronytė (A) 4'1", Giedraitytė (Ž) 4'1, L. Kriščiūnaitė (A) 3'8,6", Gerlaitė (Ž) 3'7", Beisbolo sviedinukas: Giedraitytė (Ž) 102'1", R. Petronytė (A) 99'2", L. Kriščiūnaitė (A) 84'7", Gerlaitė (Ž) 81'2"; 4x50 y. Žaibas 32.9, Neris 37.2, Ateitis 40.8. T. P.

Silva ar Šilva?

RAŠO PETRAS BŪTĖNAS

4.

Joks istorikas, politikas, diplomatas, visuomenininkas, paskaitininkas, dailiojo lietuviškojo žodžio publikai tarėjas, gerai išsivystęs, nieku gyvu neprivileikis išvengti VII—VIII amžių tarpo — Lietuvos valstybės įsikūrimo laikotarpio, ir dar žr. P. Būtenas, Lietuvos valstybės įsikūrimas, — Karys. 5 nr. 1963 m. Karaliui Mindaugui teatitenka Lietuvos valstybės dalių griežtesnio sujungėjo vaidmuo. O būtiname Lietuvos valstybės kūrime, žinoma, vienaip ar kitaip dalyvavo visi baltai, nelyginant viena tauta, viena baltiškoji veik viena lytės kalbos ir bendrų papročių bei savotiškos gyvenenos giminė — žmonės baltai, suprasdami galėję bendromis jėgomis ir savo ištekliams atsispirti nuo VI a. po Kr. prasidėjusioms slavų ir germanų invazijoms į baltų žemės periferijas.

Ir Lietuvos valstybės kūrimosi laikotarpiu senieji baltų priebalsiai š, ž, net ir šios šalies periferijose nevisur dar buvo išvirti prie balsiais s, ž. O sveikieji š, ž tada patogiai ištvėrė lietuvių kalboje, tokie sveiki pasilikdami ir lig šiol. Jei nebūtų buvusios susikūrusios prieš mindauginės Lietuvos valstybės, kaip jau buvo užsiminta, nebėbūt buvę vėliau beįstengta jos įsisteigti ir net mindauginės galybės pasiekti. Tuo būdu dėl okupacinių veiksmų, o lietuvių kalbai ir dėl svetimųjų kalbų įtakų, analogiškai spręstina, šandie ir lietuvių kalba, jei ligi šiol ir būtų išlikusi, anų baltiškujų š, ž nebeturėtų.

Per visą ligi šiol minėtąją istoriją, jaučiame, prideramai pėdina ir šilo, taigi ir šiluvos lietuviškių vardai kartu su savo š (ir, žinoma, kitokiems žodžiams ž).

Taigi, šandie lietuvių, apskritai baltai, dar ir todėl negali išsizižadėti pvz. ir šiluvos vietovardžiai ir negali jo lengvapėdiškai paversti kokia nesama Šiluva. Nėra reikalo ir kokios trumpalaikės tarsi šlovės griebtis ir pulti sve-

timų svetimiems abejotinais talkininkauti ir tuo patim apsiuokinti.

5. Priesaga - a-v - savo žodžiuose turi visos baltų kalbos. Bet šalia šios priesagos lietuvių ir mirusi žiemgalių kalba turi dar ir priesagą -u-v-a bei -u-vė bendrinuose ir tikriniuose žodžiuose. Atrodo, kad ir visų amžių baltarpiškoji lietuvių kalbos kaimyninė prūsų kalba tą priesagą -u-v- taip pat bus turėjusi šalia priesagos -a-v-, pvz.: liet. liež-u-v-is 2, plg. veiksmazodį liež-tiliež-ia liež-ė, prūsų l-in-s-u-v-is, bet latvių jau kitaip — mēle „lot. lingua — liežuvis ir kalba, prc. lo lan-gue, asglų tongue, vok. die Zunge, sen. slavų ir lenkų język, rusų язык“. Lietuviškasis ir prūsiškasis žodžiai bei jų lytys visiškai yra suartėję, nes, mat, ir liet. kalba kalbų prokalb. periode ligi šiol niekad nebuvusi išsiskyrusi iš prūsų kalbos kaimynystės ir net ploto. Žodžio darybos reikalui plg.: lietuvis ir liežuvis, daugyvis, deltuvis, kekuvis, linkuvis, raguvė, šeduvis; žr. čia vėliau priesagos -u-v- vietovardžius.

Ir Mažojoje Lietuvoje — Karaliaučiaus srityje net vietovardžiuose esama gyvos priesagos -u-v-, pvz.: Lab-g-u-v-a 3b, vok. Labiau, surus. Polessk, aps. mst. Semboje; Sark-ava 1, vok. Sarkau, bžk. Sembos šiaurėje, Užmarčių kopų rėžio pietinėje dalyje; Tep-l-i-u-v-a 3 b ir Tep-l-iav-a 1, vok. Tapiav, surus. Gvardejsk, mstl. Priegliaus dešiniajame - šiau riniamie krante, prie Diemenos upės ištako iš Priegliaus, Sembos pusėje; Vėl-u-v-a 1 ir Vėl-iav-a 1, Vėl-av-a 1, vok. Wehlau, surus. Znamensk, aps. mst. ir buv. prūsų lietuvių pilis Priegliaus upės kairiajame - pietiniame krante ir Alnos, vok. Alle iš šaknies *Al-n-, žiočių būtinai dešiniajame-rytiniame-lietuviniam krante; taip pat Na-d-r-u-v-a 3b, istoriniuose šaltiniuose Nadrowia ir kt., šalis su nadruviais 2; Sūd-uv-a 3a, ist. šlt. Sudowia ir kt., arba Jotva 1, jos dalis Dain-av-a 3 b ir Dain-u-v-a 3 b (K. Būga, Rinkt. ršt. III. 143 dainuiviais 2 vsūda's 2, dainuiviais 2 (sūda's 2, jotviais 1, jotvingais 1, Ptolemėjo II a. po Kr. sūdynais); ir kt. Tai ten lietuvių pėdsakai neabejotinai nuo senųjų laikų.

Toliau skaitykim, ką K. Būga, Liet. k. žod. CXXV—CXXXVI § 195 arba jo Rinkt. ršt. III. 256—257 p. § 195 rašo:

„Žiemgalos XIII amžiaus vietovardžių galūnė u a (- o a) (žinoma, ist. šaltiniuose. PB.) skaitytina u -u-v-a arba -u-v-ė. Vietovardžiams vartojta galūnė -u-v-ė tiek Žiemgalos lietuvių, tiek latvių: Raktuvės 3b, kalnas prie Švėtės upės ties Naujaja Žagare, S a l d u vės kalnas netoli Šiaulių, einant į Radviliškį; lat. Iecuve „vok. Eku“ (Mušos - Lielpės dešinys - rytinis įtakas žemiau - žiemvarkariau Mintaujos, lat. Jelgava, aps. mst. ir buvusio Latvijos Žiemgalos centro. PB.), lat. Vircuve „vok. Wuerzau“ — liet. Virčiuvė 1 — Joniško, Pašvitinio par. ir Latvijos Žiemgalos upė, Aldruve „vok. Aldrau (Audruvė 3 b ir Aldruvė 3a, Anž.; K. Būga, Liet. k. žod. 52 p. — Virčiuvio intakas — lat. Audruve (dar žr. ir plg. K. Būga, Rinkt. ršt. III. 747 p.). Lietuvių vietovardžiams vartojta galūnė -u-v-a: Kurtuva 1, Laukuva 1, Lietuva 3a, Linkuva 1 (Linkuva 3 b, Anž., bet Lietuvos Žiemgalos miestelis Šiaulių apskrityje pošnektėje yra Linkuva 1, o gyventojas linkuvis. PB.q. Raguva 3 b, Šeduva 1, Dauguva 3b, Deltuva 1, Gryžuva 1, Ilguva 3b, lat. Kėkuva, vok. Kekkau, mstl. to pat vardo upės žiotyse — Dauguvos žemupio kairys — pietvakarinis įtakas ties Duolės sala, Latvijos Žiemgalos žiemryčiuose, Lietuvos Žiemgalos žosininkų pošnektėje Kėk-uv-a 1, o gyventojai ten kėkuviai 2, Laižuva 1, Latuva 3b, Maižuva 1, Mituva 1, Nyžuva, Ringuva 3 b, Sietuva 3b, Šešuva 3 b, Šešuvis 3 b, Šiluva 1, Vaiguva 1, Varduva 1, Ziebruva 3 b ir kt., raguva 3 b „šiauras stačiais krantais slėnis, dauba. LKV“, sietuva 3b „gili vieta upėje (LKV), gylė, gelmė, giluma“; dar žr. Rygiškių Jonas, Liet. k. grm. 1922 m. 215 p.; V. N. Toporov ir O. N. Trubaček, Lingvistiškas analiz gidronimov Verchnego Podneprovja. Moskva. 1962. 152—155 p.

Taigi, pavyzdžiai rodo, kad tik šil-uv-a tė-tėra vietovardis, ir nėra pagrindo nei šiluvai, nei Sesuvai „Šešuva upė“ ar Sesuviui „Šešuvis upė“ rašyti. Taip, lietuvių kalboje tarmiš-

kai yra ir bendrinis žodis s e s u v a 3 b, ses-uv-a, bet ta tarmybė ne upei Šešuvai atstovauja, o yra iš liet. žodžio s e s u o 3 b, ses-u-o, ses-er-s, ses-er-j, kur abu priebalsiai yra s iš seniausių laikų, ir todėl jie niekad nėra buvę š, ir kur tiesioginės priesagos -u-v- taip pat nėra reikalo įieškoti. Ogi žodis s e s u t-ė 2,— kitas tuoj tau šmakstelės kaip ano reikalo griunamajai „svarų“ argumentą. Atsakymas: priesaga -e-r- yra 5-oje linksniuotėje — dukt-er-j, mot-er-j, ses-er-j, o priesaga -u-v- pasitaiko 1-je ir 2-je linksniuotėje: brol-ut-is, ses-ut-ė; piem-en-ut-is, piem-en-ut-ė; tėv-ut-is, mot-in-ut-ė, mot-er-ut-ė (mot-er-ut-ė); deg-ut-as (skystas daiktas) ir degutė (bendroji giminė; mėgstas mėgstanti susidegutuoti vyras ar moteris) ir kt. Apskritai, linksniuotos žodžiams parenkant, pravarau neužmiršti paskutinosios žodžio priesagos: mėn-uo mėn-es-j (5 linksniuotė), mėn-ul-is (1 linksn.), o mėn-ul-iut-ė, — iuk-ė, -yt-ė ... (2 linksn.), mėn-ul-iut-is, -iuk-as, -yt-is... (Vėl 1 linksn.) Šil-uv-a, šil-uv-inis, šil-uv-in-ė, šil-as, šil-la, šil-isk-is, šil-isk-ė, kaip ir anksčiau minėtieji pavyzdžiai, žinoma, yra vis atitinkamų linksniuotė žodžiai.

6. Jaučiau pareigą parašyti, ir galgi, jei gerai bus išsiskaityta ir lengvai suprasta, per daug nesibars kas. Iš kasdieninio dabartinio gyvenimo ženklių sunku yra patikėti, kad šiomis žiniomis teigiamai pasinaudotų Kopyčios Komitetas ir jo specialieji patarėjai (kaip, kiek teduodama, laikraščiuose pasiskaitai) bei kopyčios aukotojai, jei ir, pagaliau, ar Vilniaus sostinės reikalo kokia platų užnugarį turinti delegacija atsimušė. Betgi bent skaitytojais pasinaudos platesnėmis straipsnio žiniomis, ir jiems gal kitkam kada pravers. Todėl plačiau ir rašiau. O pats reikalas visticgi g turės išlikti „kaipo toks“ ar „kaipo toks“ lietuvių tautos kultūros istorijai, nes tas reikalas visai plačiai Lietuva ir Lietuvos valstybę, nors ir gal kitas to niekaip nenorėtų pripažinti.

Kalbinė lietuviška lytis šil-uv-a yra senas, tvirtas ir nefalsifikuotinas faktas, o šil-uv-a tėra tik nesusipratimas ar kas.

KULTŪRINĖ KRONIKA

DAILININKO
V. K. JONYNO
DARBŲ PARODA

Kūrybingas, darbštus ir visapusiškai besireiškias dailininkas Vytautas K. Jonynas Clevelande, Gallery International, 13218 Superior Avenue, spalio 17 dieną atidarė savo darbų parodą, kurioje išstatyta tapybos, akvarėlės, skulptūros ir grafikos darbai. Paroda lankoma antradienį - penktadienį 6—9 ir šeštadienį - sekmadienį 2—7 valandomis vakaro.

Parodai paruošta kataloginė informacija, kurioje duodami biografiniai, meninės veiklos ir mokytojavimo duomenys. Be to suminėti jo atsikiri darbai, turėję tarptautinę reikšmę ir jo kūriniai skaitlinguose muziejuose.

Dail. V. K. Jonyno paroda Clevelande truks iki lapkričio 19 dienos, tat tautiečiai turi laiko įdomią parodą aplankyti.

DONELAITIS DRAMATINĖJE FORMOJE

K. Veselka iš K. Donelaičio „Metų“ sukomponavo dramatinį veikalą, kurį stato A. Dikinis. Dekoracijas sukomponavo dail. Valeška. Spektaklyje dalyvauja: Briedienė, Keželiene, Barauskas, Bernatavičius, Grėbliūnas, Velska ir pats statytojas, Algi mantas Dikinis.

JAUNŲJŲ DAILININKŲ
DARBŲ PARODA

Jau trečią kartą Čikagoje, Jaunimo centre buvo suruošta jaunųjų dailininkų darbų paroda, kurioje buvo išstatyta trylikos dailininkų 70 darbų. Paroda buvo atidaryta spalio 6 d. ir uždaryta 18 d. Parodą ruošė būrelis valdyba: pirm. A. Trinkinas, ir nariai — H. Bliskys, Z. So-deikienė ir V. Ramonaitis.

VELNIO BALOJE
PASIREIŠKĖ REŽISIERIUS IR AKTORIUS

Bostono universitete ruošęs magistro laipsnį Romas Sliažas savo straipsnio darbui pasirinko Jurgio Jankaus novelę „Velnio bala“, iš kurios Skirmuntė Makutytė paruošė scenarijų. R. Sliažas su režisavo filmą. Svarbiąją rolę filme vaidino žinomasis „peklinių knygų žinovas“, rašytojas, komiškiųjų eilėraščių kūrėjas, Antanas Gustaitis. R. Sliažas už filmą ne tik gavo magistro laipsnį, bet ir pagyrimą. Filmas rodytas ne tik tiktai televizija, bet ir Bostono kino ekranuose. Atsiliepimai apie filmą labai geri. Ypač geri atsiliepimai apie aktorių Antaną Gustaitį, kuriam pranašaujama ateitis Hollywoode.

VARŠUVOS LIETUVIS
VILNIUJE JIESKOJO
RYSIŲ SU LIETUVA

Rugsėjo mėn. pabaigoje Vilniuje viešėjo iš Varšuvos atvykęs Lietuvos visuomeninės kultūros dr-jos Varšuvos sk. pirmininkas Mykolas Kmita. Jis norėjęs užmegzti ryšius su Vilniuje veikiančia Draugystės ir kultūrinių ryšių su užsienio šalimis dr-ja. Pagal Kmitą neseniai dr-jos rateliai įsisteigė Gdanske ir Slupske. Dr-jos organas „Aušra“ spalio m. nr-ry plačiai apžvelgsias Lenkijos lietuvių veiklą per 20 metų.

Kmita Vilniuje dar rinko medžiagą užbaigti moksliniam darbui iš Lietuvos geografijos, kurią jis dėsto Varšuvos universitete. E.

STYGININKŲ
KVARTETAS

laimėjęs Lježe konkursą, pasirodė Filharmonijoje vilniečiams. Pavergtos Lietuvos spaudoje paskelbta įspūdžių ir pasikalbėjimų su kvarteto atlikėjais. Jo dalyvis Eug. Paulauskas neįskentė nepaliausinės „aukšto sovietų žiūrovų skonio“, nuolatinės sovietinių muzikų paramos.

Priminę, kad Liege mieste esą ir nemaža lietuvių, atvykusių dar „buržuazinės Lietuvos“ laikais. Jie atvykę menininkus aplankyti ir „gėdžiai teiravosi“ apie tėvynę. Kitas dalyvis, Jurgis Fledžinskas pasižymėjo, kad juro komisijos narys, amerikietis H. Silvermann, lietuvių susiradęs su pasididžiavimu pasakęs pats kilęs iš Lietuvos, nors kalbėti lietuviškai ir nemokas. J. Fledžinskas pacitavo belgų spaudos atsiliepimus. Vienas laikraščio, „Gazette de Liege“ rašė: „Lietuvių kvarteto pasirodymas buvo tikros artistų vertės įrodymas. Jie pademonstravo labai harmoningą interpretaciją, nu spalvintą šiluma ir kontrastiniais niuansais“. E.

ATSIŲSTA PAMINĖTI

„Margutis“ 1964 metų rugsėjo mėnesio, skirtas daugiausia dailininkui Adomui Galdikiui, kurio kūriniais šis numeris perdėm išpuoštas ir, be to, idėtas su juo ilgas pasikalbėjimas. Iš kitų autorių yra V. Bogutaitis eilėraščių, V. Trumpos apie lenkų - lietuvių federalizmą, latvio J. Veselio „Saulės medis“ ir kt. Nr. įdomus, kaip ir kiti „Margutis“, 6755 S. Western Avenue, Chicago 36, Illinois, USA.

● Klaipėdoje atidarytas mokslo - leninizmo universitetas, kuriame esą 400 studentų.

VYT. RIMKEVIČIUS.

ROMANAS.

STUDENTAI

5.

Stasei kažkas nusilenkė. Ji pasisuko ir nuėjo durų link. Stasė kivetęs studentas nė kiek nesumišo ir laikėsi šalia jos stovėjęs studentai, girdi, aš jus kviečiau, argi nepastebėjote...

Stasė vienaėjo baltutėle gatve. Po kojomis gniužo purus sniegas. Šaligatviuose stovėjo liepos apsnigtomis šakomis, lyg tiesdamos baltas laibas rankas į nusiblaiviusią žiemės padangę. Oras buvo grynas, gaivus, koks tebūna nešaltomis žiemos naktimis.

Stasė galvojo, kad Vincas šįvakar būtinai turėjo ateiti į šokius. Ji netgi jautė, kad jis žinojo tą jos norą ir tik kažkokio užsispyrimo vedamas neatėjo, o išvažiavo į namus.

Į gyvenimą Stasė žiūrėjo paprastai, be gudravimų. Galėjo gudrauti savo šypsena, žodžiais, bet ne mintimis. Jos širdis buvo atvira kiekvienam žmogui, nuskriaustam ar nelaimingam, galėjo jį užjausti, gailėtis. Jausmas, su kuriuo laukė Vinco, buvo ne gailėtis.

Argi gailimasi tų rankų, kurias matant kyla mintis: kaip stipriai jos apkabintų!

Argi gailimasi tų mėlynų akių, į kurias žiūrint pamirštama, kad tai kito žmogaus akys. Jos, rodos, tavojo „aš“ dalis, pažįstamos ir artimos seniai, tur būt, nuo pat lopšio.

Argi reikia gailėtis Vinco, apkaltinto vagyste, kai abu puikiai žino, kad jis ne vagis. Kodėl jis pabėgo, Jiems pakeliui į namus, būtų važiavę kartu. Kodėl Džukas kaltino ją. Juk ne ji, o Vincas šįvakar kaltas. Jis pabūgo pasakyti tuos žodžius, kurių seniai ji laukė, kuriuos ji žinojo, bet niekad nebūtų išsivadusi, kad žino...

— Labas vakaras, — prie pat namų pertraukė jos mintis vyriškas balsas.

— Labas, — atsakė Stasė, dar gerai nesuvokdama, kas ją sveikina.

— Buvau užėjęs, o tavęs neradau, — aukštas vyriškas paėmė Stasės ranką.

— Užėik, dar nevēlu, — pakvietė ji.

ALĖ PASKEVIČIENĖ

Kristijonas Donelaitis

APŽVALGINĖ PASKAITA PER OTTAWOS LIETUVIŲ
B-ŲSĖS MINĖJIMĄ, ĮVYKUSĮ 1964 M. RUGSĖJO 13 D.

2.

„METŲ“ POEMA SUSIDEA IŠ 4 DALIŲ:

Pavasario linksmybės,
Vasaros darbai,
Rudens gėrybės ir
Žiemos rūpesčiai.

Taip „Metus“ suskirstė ne pats autorius, bet jų pirmasis leidėjas Karaliaučiaus Universiteto Profesorius Liudas Gediminas Rėza.

Visi K. Donelaičio kūriniai yra parašyti šešiapėdžiu ritmu arba hegzametru. 10-kiu ritmu rašė senovės grai-

„Jau saulėlė vėl atkoptama budino svieta
Ir žiemos šaltos triūsas pargriaudama, juokės.
Salčių promones su ledais sugaišti pagavo,
Ir putodams sniegas visur į nieką pavirto.
Tuo laukus orai drungni gaivindami glostė
Ir žoleles visokias iš numirusių šaukė.
Krūmai su šilais visais išsibudino keltis,
O laukų kalnai su kloniais pametė skrandas.
Vislab, kas rudens bjaurybę numirė verkdamas,
Vislab, kas ežerų gyvendams peržiemojo.
Ar po savo keru per žiemą buvo miegojęs,
Vislab tuo pulkais išlindo vasarą sveikint.
Ziurkės su šeškais iš šalto pašalo traukės.
Varnos ir varnai su šarkomis irgi pelėdoms,
Pelės su vaikais ir kurmiai šilumą gyrė.
Musės ir vabalai, uodai su kaimena blūsų
Mus jau vargint vėl pulkais susirinko
Ir ponus taip, kaip būrus, įgelt išsižiojo.

Tai buvo trečiakursis Jonas Norkaitis. Jie gana keistai susipažino prieš trejetą mėnesių. Vieną vakarą ją išvedė šokti visa galva už ją aukštesnis studentas. Ji žinojo — tai Instituto mokslininkas Jonas Norkaitis, kuris niekad neina į operą, nes ten labai blogai kirčiuoja žodžius, o jis negalys to pakeisti. Šoko Norkaitis nerangiai, stypčiodamas mažais žin gsnukais. Stasei pasirodė juokingas šis stypčiojimas ir ji, palenkusi galvą, šypojo jai į krūtinę.

„Ar jau įtikino jus kiti, kad esate panaši į madoną? — paklausė tada jis.

„Kodėl?..“ — nustebo ji, nežinodama, ar išsižeisti, ar nusijuokti.

„Jeigu atspėjau, tai mas šis triūsas nebereikalingas, — atsakė Jonas. — Aš rytdienai turiu du bilietus į operą, gal kartu nueisim?“ — pasiūlė jis be jokių įžangų.

Stasei netikėtai buvo pasiūlymas (Norkaitis, o siūlo eiti į operą!) ir tas grubokas jo tiesumas. Į operą jie nuėjo, bet ji pareikalavo, kad jis būtinai paimtų pinigų už bilietą.

Norkaitis gyveno kaimynystėje su Stase; retkarčiais drauge pareidavo iš paskaitų, kartą kitą buvo pas ją užėjęs. Stasė niekaip negalėjo suprasti šio žmogaus. Jai vis atrodydavo, kad viena Stasė, naivesnė negu ištikrųjų, kalbasi su juo, o kita — stebi jį ir seka savo žodžius.

„Jūs nekontroliuokit savęs. Mūsų pokalbių niekas nestenografuoja“, — kartą pasakė Norkaitis.

Stasė tuomet pasijuto laisviau. Ji nežinojo nė vieno dalyko, kuris Jonui būtų neaiškus; į kiekvieną klausimą jis turėjo paruoštą atsakymą, kurį visuomet apgindavo.

„Negi mūsų studentus galima laikyti tikrais studentais! — sakė Jonas. — Kiekvienas džiaugiasi, kokią paskaitą ar seminarą nusukęs. Mokosi tik sesijai užgriuvus. O pakalbėti kiekvienas gudrus: mes tarybiniai studentai, mes būsimieji jauniosios kartos auklėtojai! Kvaila visa tai. Dirbti reikia!“

Stasė žinojo — jis teisus. Daugiau už Norkaitį vargu kas dirba.

Mažame Stasės kambarėlyje Jonas atrodė per daug didelis. Apvalaus veido, ilga riestoka nosimi, neaukšta kakta, dešinėje pusėje pridengta plaukų bangele, jis iš lėto judėjo kambarėje, lyg bijodamas, kad ko nors neužkludytų alkū-

TREJOS DEVMERIOS

VEDA DR. GUMBAS

IR UŽ ORĄ REIKIA

MOKĖTI...

KAIP BYLINĖJOSI

ZEMAITIS

I. Sidoravičienė parašė šluotoje straipsnį „Oro eksploatacija“, kuriame skundžiasi, kad ir už orą reikia mokėti. Ji nvykusi pailsėti, grynų oru pakvėpuoti, bet iš jos paėmė 3 rublius. Sidoravičienė rašo: „už gryno oro eksploataciją nereikėtų pinigų laipti“.

Argi ne juokdariai tie sovietininkai? Viskas dovanai, sako jų propaganda, o čia, pasirodo, reikia mokėti ir už orą...

Kaip jau minėta, pirmasis asmuo išleides „Metus“ 1818 metais buvo L. Rėza. Jie buvo išleisti Karaliaučiuje, lietuvių ir vokiečių kalbomis. Tai buvo 38 metai po autoriaus mirties. Keliasdešimt metų laikotarpy šis Rėzos leidinys buvo vienintelis šaltinis saviesiems pažinti K. Donelaičio ir svetimiesiems jį įvertinti. 1865 m. išleistas antrasis K. Donelaičio raštų leidinys, kurį paruošė Augustas Schleicheris. Išleido Petrapilio Mokslo Akademija. Tekstas tik lietuviškas.

Po kelerių metų, 1869 m., Karaliaučiuje pasirodo trečiasis leidinys, paruoštas Nesselmano. Šio leidinio tekstas taip pat lietuviškas, bet jau sukirčiuotas ir pridėtas žodynas.

Vėliau J. Amer. Valstybės se du kunigai: Aleksandras Burba ir Antanas Miliukas parengė naują K. Donelaičio raštų laidą.

Didžiojoje Lietuvoje K. Donelaičio raštai buvo išleisti 1909 ir 1914 m. Vilniuje. Jų leidėjas — Jurgio Šlapelio knygynas.

1920 m. K. Donelaičio naują laidą pritaikė mokykloms Mykolas Biržiška.

Gražiausia „Metų“ laida pasirodė Lietuvoje 1940 metais. Spaudai paruošė J. Ambrozevičius, iliustravo dail. V. Jonynas, išleido Švietimo Ministerija K. Donelaičio kūryba plačiai yra žinoma jau ir sveturi.

Poema „Metai“ iki šiol yra išversta į šešias kalbas: vokiečių, latvių, lenkų, rusų, gudų ir čekų, o atskiros „Metų“ dalys į anglų, lotynų, estų, italų, esperanto ir hebrajų. Yra žinių, kad pasta ruoju metu vertimai daromi į bulgarų ir vengrų kalbas.

Dabartinis mūsų Tautos Nukelta į 5-tą psl.

Tūlas žemaitis suklastojo vekselį ir atsidūrė teisme. Ne žinodamas, kas daryti ir kaip elgtis, jis kreipėsi į advokatą.

Advokatas, peržiūrėjęs bylą, žemaičiui sako:

— Broleli, blogai... Teks sėsti į cypę...

— A mun? — nusigando žemaitis.

— Nenoru... Advokatas susirūpino žemaitį gelbėti ir sugalvojo, kad kaltininkui geriausia bus apsimesti kvailiu... Ir sako žemaičiui:

— Vaidink durnių. Ką tau teisėjas besakytų, tu jam vis kartok: „Na, tai kas“, arba „Va tai tau“... Jeigu byla bus išlošta, man sumokėsi 100 litų.

— Gera!.. — sutiko žemaitis ir nuėjo teisman.

Teisėjas klausia: Tu suklastojai vekselį?

Žemaitis: Na tai kas?

Teisėjas: Kaip tai „na tai kas“? Už tai teks sėstis į kalę jimą...

Žemaitis: Va tai tau!.. — Ir ką tikėtai teisėjas žemaičiui besako, jis vis kartuoja „na tai kas“ ir „va tai tau“... Teisėjui atsidodo kalbėti. Jis tikrai mato neprotingą žmogų ir atleidžia nuo bausmės.

Tada advokatas žemaičiui ir sako:

— Na, matai, — išteisino!

— Na tai kas? — atsako žemaitis.

— Ne kas, bet sutarėme, kad man užmokėsi 100 litų...

— Va tai tau!.. — žemaitis kartuoja ir advokatui, bet nieko jam nemoka...

DIDELIS

NESUSIPRATIMAS

Vienas vyras išsiskyrė su žmona, bet teismas įpareigojo jį mokėti žmonai už sūnų alimentus.

Kai sūnui sukako 17 metų, vyras atėjusiam atsiimti čekio sūnui sako:

— Tai paskutinis čekis. Kai tu jį parneši mamai, pasakyk, kad tai paskutinis čekis. Ir pažiūrėk, kaip atrodys jos veidas.

Berniukas taip ir padarė. Bet motina sūnui įdavusi pakvitavimą nunešti vyrui, sūnui sako:

— Kai tu pakvitavimą tėvui atiduosi, tu jam pasakyk, kad jis 17 metų mokėjo alimentus ne už savo sūnų, ir pažiūrėk, kaip atrodys jo veidas...

nėmis ir nesumuštų.

Šeiminių kambariuose prasidėjo barnis amžinai dėl vieno ir to paties dalyko — pinigų. Stasė pasikabino palta, jausdama, kad šįvakar baisiai nereikalingas čia pat kėdėje atsisėdęs Jonas, šeiminių barnis, garsiakalbis prie geležinkelio stoties, gergždžias meilės dainuoka.

— Kapitalizmo liekanos? — Jonas linktelėjo galvą šeiminių kambario pusėn.

Kiekvienam atveju jūs turite receptą, — nedraugiškai atsakė Stasė ir, atsiėmusi į durų staktą, užsigalvojo: „Kokia laimė būtų eiti keleliu pro gluosnius! Pasidėti ant sniego lagaminą ir klausytis, kaip tylu tylu laukuose...“

— Receptą?.. — tyliai pakartojo Jonas. — Tą receptą man tėvas ant nugaros rašė. Tu supykai. Sakai, kad aš grubus. Man tėvas visus švelnumus išmušė.

Jonas kalbėjo tyliai, pasirėmęs ant stalo. Stasė atsisėdo ant lovos krašto, nes antros kėdės nebuvo. Jonas tuo pat tylu balsu, žiūrėdamas pro langą, papasakojo Stasei kelis atsitikimus, kaip jį mušdavo tėvas. Ji nebegirdėjo šeiminių barnio. Tai, ką pasakojo Jonas, buvo per daug šurpu.

— O jūs... draugų neturėjote? — kai jis baigė, paklausė Stasė, nežinia kodėl kreipdamasi į Joną „jūs“.

— Draugų aš turiu, kai švenčiu gimimo dieną, — nusijuokė Jonas.

Juokas buvo nemalonus. Ir juokdavosi jis ne tada, kai jam būdavo linksma, bet ką nors nemalonus prisiminęs.

— Kam aš čia tau dabar?.. Lyg Otelas savo žygdarbiais... — susigriebė Jonas. — Einam rytoj paslidinėti. Atsiimsim iš ryto stipendijas, dvyliką užėisiu. Aš namo važiuoju, — atiskalbino Stasė.

— Į jūsų pusę traukinys eina rytą. Nespėsi, — atsakė Jonas, žiūrėdamas jai į akis. — Važiuosim dvyliką?

— Važiukim, — nebeprisitaravo Stasė.

Jonas išėjo.

„Į jūsų pusę traukinys eina rytą...“ Iš kur jis žino?.. Gal važiavo... — galvojo Stasė, stovėdama ant laiptų pakopos.

„...Traukinys eina rytą...“ — mintyse vėl pakartojo Joną žodžius, atsisėdusi prie užgulusio lango ir pirštu tirpdydama jame akį. — Vadinasi, Vincas jau namie...“

Bus daugiau.

SOLISTĖ ALDONA STEMPUŽIENĖ KONCERTUOS MONTREALYJE

Kanados Katalikių Moterų draugijos Montrealio skyrius šį šeštadienį, spalio 24 d., 7.30 val. vak. Aušros Vartų parapijos salėje ruošia rudens vakarą - koncertą. Koncerto programai atlikti atvyksta iš Clevelando solistė Aldona Stempužienė, mezosopranas, kuriai akomponuos U. K. Clutterbuck. Po koncerto bus vakariene, loterija ir šokiai, grojant geram orkestrui. Tikimės, kad šios retos progos nepraleis Montrealio lietuviai ir ypač jaunimas, nes koncertas bus tikrai aukšto lygio. Solistė A. Stempužienė yra ypač mėgiama jaunimo dėl savo naujumu dvelkiančio koncertų pobūdžio.

Aldona Stempužienė, 1944 m. Jurbarko baigusi gimnaziją, pasitraukė į Vokietiją ir 1946 metais įstojo į Čiurlionio ansamblį, kuriame dainavo per 300 koncertų. Atvykusi į Ameriką, pirmiausia dainavimo mokėsi pas visą Metropolitano operos so-

listę Lilą Robeson, Western Reserve universiteto lektorę. Vėliau įstojo į Clevelando C. Farrelli operos studiją tęsti dainavimo studijų.

1955 m. Clevelande laimėjo Plain Dealer ir Cleveland News dienraščių rengtame dainininkų konkurse pirmą vietą moterų balsų grupėje. Tais pačiais metais Clevelando muzikos festivalyje laimėjo pirmą vietą ir aukso medalį kontraaltų grupėje. Ji yra daug kartų koncertavusi Šiaurės ir Pietų Amerikos miestuose, visur susilaukdamas iš žymių meno kritikų labai šiltų įvertinimų.

Ji yra dainavusi beveik visose Čikagos lietuvių ruošiamose operose. Po operų kritikai ypač iškeldavo A. Stempužienės balso švelnumą bei įvairumą, jos muzikinę kultūrą ir vaidybinius sugebėjimus. Prof. V. Jakubėnas Aduose rašė, kad A. Stempužienės muzikinis ir vokalinis pasiruošimas buvęs labai aukšto lygio. Čikagos Naujienos pastebėjo, kad Carmen operoje A. Stempužienė meistriskai atvaizdavo vidutinį Azuėnos pergyvenimą, ironiją ir moterišką kerštą.

Tad A. Stempužienė turi tikrai visus geros dainininkės privalumus, drauge jungianti muzikinį subtilumą, balso švelnumą, vidutinį įsijautimą ir vaidybinių išraiškų. Atėjusieji į koncertą tikrai nesigailės, nes visa tai, kas čia buvo minėta, yra garantija, kad vakaras bus praleistas kultūringai. Tai bus tikra dvasinė — kultūrinė puota. (jv.)

10-TOSIOS KANADOS LIETUVIŲ DIENOS KONCERTAS

Kultūrinius savo reiškinius turime išryškinti, nes tai yra mūsų tautos apraiška išskirianti mus iš kitų tautų apsupimo. Todėl ir Lietuvių Dienų koncertas pažymėtinas skyrium, ypač, kad jame buvo ryškių savybių.

Kaip ir kas bekalbėtų ir kaip bevertintų, o vis dėlto Hamiltono lietuvių kolonija, pagal savo dydį, yra pirmaujanti visoje Kanadoje. Už tai jai priklauso ne tikai pripažinimas ir pagarba, bet ir dėmesys.

Gražiame dienų pasisekime, akto koncertas vertas ypatingo dėmesio. Hamiltonas jau visą koncertą galėjo atlikti savo jėgomis. Ne eilėmis jėgomis. Jos sutelktos „Gyvataro“ sambūryje, para pijos chore ir jų vadovuose. Tas ypač pabrėžtina ir nurodytina kitoms lietuvių kolonijoms.

Hamiltono parapijinis choras turi labai gražių balsų. Per 30 asmenų choras tokiai kolonijai jau yra rimtas, nors, žinoma, jis gali būti ir dides-

nis. Choras, vedamas jautraus muziko, V. Verikaitio, išpildė didoką ir įdomią programą, kurioje išgirdome retai arba ir pirmąkart girdimų dalykų, kaip A. Kačanausko Himnas už Tėvynę, J. Gaidelio Dainininkų marsas ir kt.

G. Breichmanienės vedamas „Gyvataras“ yra vienintelis toks visoje Kanadoje, o gal ir visame laisvajame pasaulyje: skaitlingas, puikiai surepetuotas ir gero meniškumo skonio. Ansamblio vedėja sugėba jam rasti naujovių, kokia buvo finalinė, J. Švedo „Aštuonytis ir Subatėlė“, tur būt niekur kitur nešokama, nes paruošimas jų tikrai ne lengvas, o ir palydai dar reikalingas choras, kurio pareigas atliko V. Verikaitio veda masis. Šio numerio komplikotumas dalinai stabdė sklandumą, bet ansamblis susilaukė ovacijų ir kartojimo.

Solistai, palydimi komp. St. Gailevičiaus — V. Verikaitis ir D. Stankaitytė. Sol. V. Verikaitis atliko

KRISTIJONAS DONELAITIS

Atkelta iš 4-to psl.

okupantas K. Donelaičio raštus stengiasi panaudoti savo sioms idėjoms skleisti, o patį rašytoją padaryti liaudies laisvės kovotoju — ku tik ne komunistu. Tačiau dažna

„Juk be Dievo sviete nieks negali nusiduoti, Ponai žemės šios negal be jo ponuoti, ... O mes būrai vėl be jo negalime vargti. Kožnas tur, kaip Dievas jam skyręs yr, pasikanint, Tas, kurs užgimdams aukštai kaip ponas atsidėjo, Mislyt tur, kad ji tenai miels Dievs pasodino; O tasai, kurs užgimdams būru prasidėjo, Gėdėtis vyželių būriškų neprivalo, Kad tikt viežlybai, kaip reik, atleikt savo darbus Ir labjaus, kad jis širdingai bijosi Dievo.

Jei K. Donelaitis būtų gimęs ne lietuviu, ar rašęs kuria kita, daugiau paplitusia kalba, jis šiandien būtų vienas iš garsiausių pasaulio poetų. Jis yra

įdomią programą. Solisto balsas skambėjo tyrai, švariai ir labai gražiai. Solistas jautrus ir muzikalus, todėl kūrinių interpretacijoje buvo gilaus jausmo ir subtilios jo išraiškos.

Solistė D. Stankaitytė teko išgirsti pirmą kartą. Malonu konstatuoti, kad solistė turi puikios medžiagos dramatinį sopraną: pilną, sultingą, harmoningą obertonų su dėties, lygų visoje skalėje, dramatiškai pajėgų. Viena tačiau savybė yra pastatyme — tam tikro laipsnio mezosopranų niškumas, ypač žemose gaidose, pereinant beveik į krūtininį dainavimo būdą, kokių nau doiasi mezosopranai. Sopranui reikėtų išsilaikyti savo po būdyje. Bet D. Stankaitytė, jeigu dar ir interpretaciją patobulintų (kaip solistė ji dar jauna) yra pirmos rūšies dainininkė, puikaus balso savininkė. Publika tai jautė ir solistę šaukė bisuoti.

Visumoje koncertas buvo vertas Kanados Lietuvių Dienų lygio. Suminėkime ir gražiai besireiškusias pranešėjus: Ireną Grabušaite, Vidą Staniūtę, Liną Verbickaitę ir Silviją Martinkutę, taipgi akordionistą, kurio pavardė programoje turėjo būti įrašyta. J. Kardelis.

„Metų“ eilutė ar posmas prieštarauja tokiems komunistiniams išvedžiojimams ir pati už save byloja.

Štai citata iš 166 pusl.

lietuvių literatūrinio realizmo srovės pradininkas.

Jei jo poema „Metai“ būtų buvusi atspausdinta tada, kada ji buvo parašyta, K. Donelaitis būtų tapęs viso vakarinio pasaulio literatūrinio realizmo pradininku. Istoriniu požiūriu jis tokiu ir laikytinas, nes realistiškai rašyti pradėjo net 70 metų anksčiau už Charles Dickensą, kuris yra laikomas pirmuoju realizmo atstovu.

K. Donelaičio realizmas

yra kilęs iš jo paties gyvenimo: Jis rašė taip, kaip ir išgyveno: aiškiai, paprastai, nenaudodamas jokių sentimentalių formų. Vienas iš gražiausių K. Donelaičio literatūrinių bruožų yra jo nepaprastas pastabumas, kas vyksta jo aplinkoje.

„Pavasario linksmybėse“, pavaizduodamas gyvių sugrįžimą, net mažytės musytės ir uodelio nepamiršta.

K. Donelaitis buvo įdomaus būdo žmogus. Jis nebuvo koks piktas ir griežtas kunigas, ar užsispyręs šventuolis, bet ramus, draugiškas ir energingas vyras, visur turėjęs savąjį nusistatymą — tikras sielų ganytojas.

Pirmąją savo Tolminkiemio parapijoje dieną 1743 m. krikšto knygoje įrašė tokius žodžius:

„Viešpatie Jėzau, gerasis žmonių Ganytojau, aš noriu čia ganytoju ir avinėliu būti“.

Savo stipriu charakteriu, teisingumu, aktualumu ir

RAŠOTE KAM NORS LAIŠKĄ?

ant voko
turi būti
užrašyta:

- 1 Vardas ir pavardė asmenis, kuriam rašote.
- 2 Gatvės numeris, gatvės vardas ar pašto dėžutės numeris, apartamentas ar verslo blokas, kambarys, jei toks yra.
- 3 Miestas, miestelis ar kaimas, pašto zona, jei tokia yra, ir provincija.
- 4 Jūsų, pavardė ir pilnas adresas viršutiniame kairiajame voko kampe.

darbštumu, K. Donelaitis savo parapijoje buvo labai didelis autoritetas.

1775 m. Tolminkiemio apylinkėje vyriausias valdžios atstovas Ruhigas skundėsi savo viršininkams, kad niekas ir jį nekreipia dėmesio, o visi bėga tik pas kleboną ir klausia

„Ak lietuvininkai, širdingi mano broleliai“.

Gili tėvynės meilė lietuvių širdyse, tarsi gelsvo lino gija, nenutrūksta driekiasi iš kartų į kartas.

Daug žodžio, rašto ir tepuko dainių tą meilę ugde ir tebeugdo tautoje, tarsi kursydami šventąją vaidylos laikų ugnelę.

Savas mintis apie K. Donelaitį noriu baigti jo paties žodžiais, parašytais 1777 m. Tolminkiemio, laiške vienam jo pažįstamam, bet kurie yra svarbūs ir reikšmingi visiems laikams.

jo patarimų.

K. Donelaitis ne tikai kalbėjo ir rašė lietuviškai, bet savąja lietuvybe didžiavosi.

Jam nebuvo gėda, kad jis esąs paprastas lietuvis, mažos ir pavergtos tautos sūnus,

„Tik tiek norėjau parašyti, kad neužmiršti lietuvių kalbos svetimame krašte...“

Ottawa, 1964 m. rugsėjo 13 dieną.

● Dail. J. Baltrūnas išplaukė į pietinį Atlantą su žvejais laivu „Carny“, dail. „tau tėtis“ Gračiov laivu „Aleksionis“.

● Vilniaus Filharmonijos salėje koncertavo Turkijos pianistė Idil Biret, kurios skambinimą B. Dvarionas labai išgyrė.

SIUNTINIAI LIETUVON

per Kaufman's Woollens & Textiles

3997 St. Lawrence Blvd. Montreal, P. Q. Tel. VI 2-5319.

Iš čia pasiūsite siuntinius savo artimiesiems

garantuotai skubiausiai ir

u mo kainomis

(30—40% žemiau rinkos kainų)

IMPORTUOJAME IŠ ANGLIJOS

geriausias angliskas vilnones medžiagas vyriškiems ir

moteriškiems kostiumams ir suknelėms.

Turime didžiulį pasirinkimą viln., kašmiro ir šilk. skarelų

Atėikite ir ieticinsite, kad čia perkant sutaupysite.

PRITAMAME UŽSAKYMUS

vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir paltams.

SAVININKAS CH. KAUFMANAS

Lietuvos pilietis. Buvęs audinių fabriko Litex Kaune vedėjas. Laisvai kalba lietuviškai.

JOE'S BUTCHERY & GROCERY

J. LAURINAITIS

ALUS IR ĮVAIRIAUSI MAISTO PRODUKTAI.

ILGAMETIS PRITYRĘS SAVININKAS SVIEŽIŲ IR RŪKYTŲ

DEŠRŲ GAMYBOJE.

VISKĄ PRISTATO Į NAMUS ARBA Į PARENGIMŲ VIETAS.

PRISTATYMAS GREITAS IR SAŽINGAS Į VISAS MIESTO DALIS.

1918 FRONTENAC ST. Montreal.

LA 4-0209.

Tel. 525-8971
Tony's Photo Studio

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS

SUKAKTUVES - MAZAMECIAMS

ĮVAIRIOS PROGOS

1920 Frontenac St. Montreal, P. Q.

T. Laurinaitis

LaSALLE AUTO SPECIALIST Reg'd

SAV. G. DESROCHERS

Taisau ir dažau lengvas mašinas

7717 GEORGE LASALLE, QUE.

(Priešais „Nepriklausomos Lietuvos“ redakciją)

Tel.: garažo 366-0500

namų 366-4203

M. MAČIUKAS

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ

SIUVĖJAS

AUKŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS

ANGLIŠKOS IR ITALIŠKOS MEDŽIAGOS

Kostiumų kainos (su vienu kelnėm) \$65, \$75, \$85 ir \$95.

Atskiros kelnės nuo \$15 iki \$25.

79 ir 81 St. Zotique St. E.

Tel. CR 7-0051. MONTREAL.

BALTIC WOODWORK CO.

DAROMOS ĮVAIRIOS DURYS, LANGAI, VIRTUVĖS KABITAI.

IR KITI ĮVAIRŲ MEDŽIO DIRBINIAI.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS.

Adresas: 547 Lafleur Str., LaSalle.

Montreal, P. Q.

Tel. DO 6-3884.

Baltica Investment Corp.

Autorizuotas kapitalas \$ 120.000

J. Skučas, Prez. RA 2-6152 6966—44 Ave. Rsm.

Superkame sklypus ir žemę Montrealyje bei apylinkėse.

Už indėlius mokame 8% dividendą.

SIUNTINIAI LIETUVON

IR KITUS USSR KRASTUS

Įvairūs siuntiniai. Maisto siuntiniai iš Anglijos ir sandėlių, esančių Sovietų Sąjungoje. Dovanų siuntiniai: automobiliai, motociklai, šaldytuvai ir t. t. Pačių klientų sudaryti siuntiniai. Visi siuntiniai apdrausti.

Janina Adomonienė

1674 Couvrette, St. Laurent. 9. Tel. RI: 4-6940.

Telefonas 768-6679

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius ir kitą Jūsų namų apyvoką.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus.

1205 CHURCH Ave., Verdun, Montreal.

A. NORKELIUNAS

Commissioner of the Superior Court of Montreal

MONTREAL ENTERPRISES REG'D

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS.

6695—35-ta Ave., Rosemount (kamp. St. Zotique)

Montreal 36, Que.

Tel. RAYmond 7-3120.

ME 7-6727

DE LUXE CLEANERS

Sav. P. RUTKAUSKAS

117—6th Avenue,

Lachine.

BELLAZZI-LAMY, INC

DO 6-6941

7682 Champlain Blvd.

LaSalle

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.

Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

EDMONTON, Alta.

A. B. N. SUSIRINKIMAS EDMONTONE.

Rugsėjo 20 d. Edmontone Ukrainiečių tautinėje salėje įvyko A. B. N. susirinkimas. Dalyvavo 500 žmonių. Buvo įneštos 8 vėliavos, reprezentuojančios Kanadą, Kroatiją, Estiją, Vengriją, Latviją, Lietuvą, Ukrainą ir A. B. N. Vėliavų palydėjimą ir išpūdinimą apeigas atliko 2-jo karo vietos veteranai (Norwood Legion).

Toliau A. B. N. pirmininkas paprašė sugiedoti „O Canada“. Garbės prezidiuman buvo pakviesti E. Freimanis, 2 sekretoriai, garbės svečiai Wm. Tomy, Albertos Parlamento narys. (M. L. A.) Mr. M. Lushkovich buvęs fed. parlamento narys. Kun. S. Izyk A. B. N. Manitobos Prezidentas ir ukrainiečių laikraščio redaktorius Winnipege, šešių tautybių atstovai ir kt.

Susirinkimą vedė E. Freimanis (latvis) pakvietęs kiekvienos tautybės atstovą kalbėti. Įdomiausią kalbą pasakė Wm. Tomy (M. L. A.). Paskutinę kalbą pasakė Kun. S. Izyk ukrainietiška pilna idealizmo, geros valios ir patarimų. Įdomi yra šio savo gyvenimą pašventusio dvasios vadovo praeitis. Jis buvo kalinamas už savo darbą jau jaunystėje, o vėliau nacių. Pergyveno 3-ias nacių koncentracijos stovyklas. Buvo redaktorius ukrainiečių laikraščio „Draugas“ ir dabartinis redaktorius laikraščio „Pažanga“. Savo pergyvenimus yra parašęs knygoje „Juokas per ašaras“. Patriotas, laisvės kovotojas ir žinomas anoj pusėj geležinės uždangos.

Po jo kalbos buvo perskaityta rezoliucija kuri buvo vienbalsiškai priimta. Rezoliucija pasiūsta Jungtinių Tautų sekretoriui U. Thant, Amerikos Prezidentui Lindon B. Johnson, Amerikos Ambasadoriui Adlai Stevenson, Kanados Ministeriui pirmininkui L. P. Pearson, Opozicijos vadui J. Diefenbaker, Albertą reprezentuojantiems ministeriams, Edmontoną reprezentuojantiems provincijos valdžioje parlamento atstovams ir kitiems vietos politikams.

Susirinkimą uždarė iškilmingu vėliavų įnešimu ir „God save the Queen“.

Šio susirinkimo atgarsiai yra gana įdomūs. Ukrainiečių komunistinis laikraštis „Ukrainski Golos“ turėjo sustabdyti savo propagandą, kad atremtų, nors nevykusiai, vykusį apkaltinimą, kas tikriausiai sukliudė planingą jų darbą. Šiandien kyla gana aktyvus klausimas, ar šis vadinamasis trečiasis blokas sugeba organizuoti ir veikti, palikęs visus ginčus, vieninčiai reikalauti iš savo valdžios atstovų moralinės ir visuomeninės pritarimo paramos atgavimui savo tėvynės laisvę? Ar verta yra reikalauti dabar pripažinimo etnografinių sienų?

ST. CATHARINES

K. L. B. ST. CATHARINES, ONTARIO

ŠAUKIA VISUS LIETUVIUS APYLINKĖS VALDYBA

„Lietuviai advokatai NEIMAN, BISSET & SEGUIN“
Barristers, Solicitors,
Notary Public.
35 Heyden Street
(netoli Bloor ir Yonge)
Toronto 5, Ont.
Tel. Office WA 4-9501
Res. BE 3-0978

A. E. Mc KAGUE, Q. C.

Barrister and Solicitor

Advokatas ir Notaras.

Tel. EM 4-1394, EM 4-1395

1008 Northern Ontario Bldg

330 Bay Street.

TAUPYK IR SKOLINKIS TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

„PARAMA“

Būstinė: LIETUVIŲ NAMAI

1129 Dundas St. West, Toronto 3, Ont., tel. LE 2-8723
Už depozitus „Parama“ moka 4½% vieton 4¼% ir už asmenines paskolas „Parama“ ima 7% vieton 7½%.

Už paskolas ir — morgičius — 6½%.

Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdraustos.

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$ 2,000.00.

„Paramos“ nariais gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenantis Kanadoje.

Kasos valandos:

dienos metu nuo 10 val. iki 1 val. 30 min. kiekvieną dieną, išskyrus sekmadienius;

šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val.,

o vakare nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min.

tiktai pirmadieniais ir penktadieniais.

ĮVAIRŲ SIUNTINIAI IR DOVANOS

Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ IR U. S. S. R. PAPERSTU BEI ORO PAŠTU

BE MUITO DOVANOS:

Įvairios sudėties maisto siuntiniai be maito iki 33 svarų. Prašom reikalauti mūsų naujų maisto katalogų.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 17¼ svarų gryno svorio.
- Turime pardavinėti įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu.
- Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sažiningai ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turima neaiškumų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasirodusi patarnauti ateityje.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

Baltic Exporting Co.

849 College St., Toronto 4, Ont., Canada. Tel. LE 1-3098
Darbo valandos: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 v. vak.; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 v. pp.
Savininkai A. ir S. KALŪZA.

Canada Savings Bonds

1964

Lengva nupirkti

GALITE KANADOS TAUPOMUOSIUS LAKŠTUS PIRKTI GRYNAIS PINIGAIS ARBA DALIMIS ISSIMOKĖTINAI. PIRKITE JUOS DARBOVIETĖJE PAGAL ALGOS TAUPYMO PLANĄ ARBA BANKUOSE, PAS OFICIALIUS INVESTAVIMO AGENTUS, BIRŽOS TARPININKUS, PASITIKĖJIMO AR PASKOLŲ BENDROVĖSE.

LAKŠTAI GAUNAMI PO \$ 50, \$ 100, \$ 1000, iki \$ 10,000 VIENAM ASMENIUI.

Lengva iškeisti į pinigus

GALITE KIEKVIENU METU KANADOS TAUPOMUOSIUS LAKŠTUS PARDUOTI UŽ JŲ NOMINALINĘ VERTĘ IR DAR GAUTI PRISIDĖJUSIAS PALŪKANAS. KAI JUMS PRIREIKIA PINIGŲ, UŽPILDYKITE LAKŠTŲ IŠPIRKIMO FORMĄ IR PRISTATYKITE SAVO BANKUI. PINIGAI BUS TUOJ PAT ISMOKĖTI.

Patartina laikyti

JŲ GAUSITE UŽ KANADOS TAUPOMUOSIUS LAKŠTUS PALŪKANAS KIEKVIENŲ METŲ PIRMAJĄ LAPKRIČIO DIENĄ po 4½% UŽ 2 PIRMUOSIUS METUS; 5% UŽ SEKANČIUS 5 METUS IR 5½% UŽ LIKUSIUS 3 METUS — TAI YRA VIDURKIS PO 5.00% KASMET, JEI IŠLAIKYSITE PILNĄ 10 METŲ TERMINĄ.

Kiekvienas turi kam nors taupyti

SUDBURY, ONTARIO

L. B. VALDYBA PRANEŠA,

kad Antanas Strakauskas atsisakė iš valdybos nario pareigų. Į jo vietą iš kandidatų įėjo Irena Račinskienė. L. B. valdyba A. Strakauskui už atliktą darbą širdingai dėkoja.

Lapkričio mėn. 8 d., sekmadienį „Christ the King“ bažnyčios salėje, L. B. valdyba ir „Tumo - Vaižganto“ lituanistinės mokyklos tėvų komitetas rengia jaunimo ir lietuvių visuomenės pobūvį - šokių. L. B. valdyba parodys spalvotą filmą iš Sudburio lietuvių gyvenimo. Kiekvienam bus įdomu pamatyti save spalvotame filme. Kitos įvairenybės, kviečiami visi dalyvauti. Pobūvio pėlnas skiriamas mokyklos išlaikymui.

Lapkričio mėn. 15 d., sekmadienį, 1.30 — 2 val. p. p. kviečiame visus pasiklausti lietuviškos radio valandėlės. (30 minučių). Valandėlė bus transliuojama per CHNO radio stotį.

Lapkričio mėn. 21 d., šeštadienį, 6.30 val. vakare, Ukrainiečių salėje, 130 Frood Rd., įvyks Kariuomenės šventės minėjimas.

Programoje: vietoje pasikaitos — partizanų dainų monitažas, meninė dalis, šokiai. Veiks turtingas bufetas. Kviečiame visus tautiečius dalyvauti ir pasikviesti svečių.

L. B. Valdyba.

„TUMO VAIŽGANTO“ LITUANISTINĖ MOKYKLA

gerai veikia. Ją lanko daug jaunimo. Bet pasigendama dar didesnio skaičiaus, nes kai kurie tėvai delsia ir tik dėl jiems žinomų priežasčių savo jaunimo į mokyklą neleidžia.

Tikimės, kad mieli tėvai savo nuomones pakeis, nes pamatys, kad daro didelę klaidą ir žala sau, o ypatin-

gai savo jaunimui. Nepjaukime šakos, ant kurios patys sėdime.

L. B. Valdyba.
— Meškeriojų ir žvejų klubo „Geležinis vilkas“ narys Valys Bružas nušovė dielį mūsų - briedį, taip pat, kas gal retai atsitinka, vienu šūviu penkias laukines žąsis.

J. K.

PETER ZINKO

BARRISTER & SOLICITOR

ADVOKATAS IR NOTARAS

Tel. office: LE 1-1054

Res.: BE 3-2472

1 Roncesvalles Ave.

Toronto 3, Ont.

JUOZAS AUDENAS

Ekonomistas

Tarpininkauja Mutual Funds investavimams

109 Warwick Street

Brooklyn 7, N. Y.

HAMILTON

SKĖSTANTIS TANGO

Reportažas iš Hamiltono

„O kažkur pro langą sklido žavus tango...“ prisimena kažkada dainuoti Šabaniausko žodžiai ir norisi, kad kur nors būtų atidarytas langas išleisti gausiai susitelkusiems dūmams. Nuo grindyse pabarstyto parafino nemaža ir dulkių. Trinamos šokančiųjų kojomis dulkės kyla ir, su sijungusios su pamėlusiais dūmais skandina didžiulę patalpą kažkuo panašiu į vasarį džio pavakarės rūką... Ir Ba-becko orkestras nebepajėgia prasimušti pro tirštąsias ūkas ir kitame salės pakraštyje vos girdisi grojama muzika.

Didžiulė kareivinių salė pilnutėlė šokančių, geriančių, rūkančių ir užkandžiaujančių tautiečių. Čia matomi iš visų pasviečių priskridę lietuviai. Daugiausia, žinoma, torontiečių, suvažiuosius kaip į atlydus pas artimuosius kolonijos kaimynus. Kur tik eini ar pasisuki, vis įpuoli į kurį pažįstamą, ar matytą veidą.

Prie bufeto netikėtai užkalbina Petras Čiurlys, atvažiavęs su Mačuliais į šią metinę šventę. Šokių aikštėje su kasi visuomet nuotaikingas Juozas Šarūnas. Aikštės pakraštyje, bičiulių tarpe stovi baldų krautuvinkas Aukštaitis, akimis seka šokančias poras, o savo artimiesiems aiškina, kiek hamiltoniečių yra jo klijentų tarpe. Leonas Karbūnas pakyla iš už gausiai apkrauto stalo ir kviečia šokti savo nuotaikingąją, visuomet besispyšančią porą. Automo bilių prekybininkas Masionis vedasi panelę prie bufeto ir kažką labai įtikinančiai pasakoja. Matant Simanavičių nepraleidžiant beveik nė vieno šokio, prisimena lakiosios jaunystės dienos, kuomet būdavo tokios nuotaikos, kad norėdavosi šokti be galo ir be pabaigos. Valgyklos savininkai Valatkos sukasi valso sukūryje, priartėja prie kopūstais ir dešromis pakvėpusio bufo to tur būt pagalvoja, kad tai toli gražu nuo valgių pasirinkimo, kurį galima rasti jų Atlantic restorane.

Daugelis pažįstamų matomi ir iš kitų pasviečių. Iš St. Catharine ponai Kavaliauskai linksmis savo bičiulių tarpe. Iš Oven Sound atvažiavę jaunesni Trumpečiai. Toliau Montrealį atstovauja Joci ir nepailstamasis keilaininkas Kardelis. Redaktoriaus stovi prie orkestrantų es trados, rengėjų apsuptyje ir per jų galvas seka besilinksminančią minią. Jis rimtai nuositeikęs, tarsi negirdi pareigūno aiškinimo. Ir šalia stovinčios Stankaitytės šypsena nepajėgia išblaškyti susimąčiusio Kardelio. Jis greičiausiai planuoja dešimtosios lietuvių dienos reportažo pradžią.

Patys hamiltoniečiai didžiąją šventę švenčia su ypa-

tingu užsidegimu. Ponia Ens kaitienė, visuomet žydinti kaip rožė, šiuo metu skundžiasi vienu metu nes Pranas yra vienas iš rengėjų ir trūšia prie bufeto. Juozas Štaras laimingas sulaukęs viešnią iš Toronto. Toliau prie stalo susibūrę Jokubauskai, Juraičiai, Beržiniai ir Bičiūnai. Ponia nuotaikingos, išsipošiusios kaip gėlės ir įkaitusios nuo šokių. Tik viena Balčiūnienė beveik nešoka. Įsisiautusi į apsiaustuką ir skundžiasi didžiosios patalpos vėsa. Jūraitis protarpiais palikdamas stalą, žaibuoja foto aparatu, fiksuodamas įraudusius veidus ir geras nuotakas.

Iš visų pasviečių suvažinę tautiečiai šoka linksmis, o susitikę metų metais nematytą bičiulį ar pažįstamą eina prie bufeto atnaujinti senąsias pažintis.

Programai pasibaigus nuotaikingoji hamiltoniečių kompanija persikelia pas Jokubauskus pasidalinti vakaro iš pūdziais ir paragauti Petro gamybos septynių metų vyno. Čia visus pasitinka staigmena: gerokai pasivėlinę, bet iš Sarnia yra atvažiavę Rudžiai.

S. Prancūnas.

LN NARIŲ IR V-BOS INFORMACINIS POSĖDIS

Išvykę spalio 3 d. A. Naruševičiaus viešbutyje, po ižd. Pov. Savicko pranešimo, kurį didžiąja dalimi daviau praėjusiame „NL“ nr., perėjo prie kitų klausimų svarstymo. LN v-bai ir p-kui rūpėjo patirti daugumos LN narių nuomonės, nešaukiant visuotinio s-mo, ką ateityje daryti su kino sutarties nutraukimu, Delta kino ir salės perdavimo atveju ir dėl LN sklypo pardavimo. Kalbėtojų nuomonės taip pat buvo įvairios, kad Delta nuosavybės iš LN sklypo reikalais vieningesnės nuomonės nesudarė. Paaiškėjo vieninga nuomonė tik dėl Delta kino sutarties nutraukimo. Visi dalyviai šiuo klausimu pasisakė vieningai ir būtent: jeigu kino nuomos tojos nuosavybės neatsisako be atlyginimo, tegul jis kina laiko, kol pats atsisakys.

Paskutiniame dienotvarkės punkte ejo LN šerų pardavimo svarstymas. P-kas St. Bakšys pranešė, kad nuo šio pavasario vėl atėjo 22 narių pareiškimai jų turimus 47 LN šerų parduoti po \$ 100 ir paprašė susirinkusiųjų ar nesutiktų jie šiuos LN šerų po vieną kitą atpirkti. Kaip ir paprastai praityje, taip ir šį kartą v-bos p-kui šiuos šerų lengvu būdu parduoti nepavyko, nors iš P. Savicko ir St. Bakšio pranešimų buvo labai aišku, kad jeigu LN visą turimą dabar parduotumėm, kiekvienas už LN vieną šerą blogiausiu atveju

Canadian Vickers Ltd. Machine Shop pasiūlymai

- Milling Machine Operators
- Turret Lathe Operators
- Radial Drill Operators
- Toolmakers
- Ingersoll Operators
- Planer Operators
- Lathe Operators
- Tool Designers
- Vertical and Horizontal
- Boring Mill Operators

Suinteresuotieji turi būti pilnai prityrę, sugebą naudotis brėžiniais ir mokėti patys nusistatyti mašinas.

NORMALUS DIRBANČIŲJŲ SOCIALINIS APRŪPINIMAS.

Kreipkitės asmeniškai Employment office
4970 Notre Dame East. Montreal, P. Q.

gautų nuo \$ 1.50, iki \$ 170, plius prirašytus dividendus.

S-me taigpi paaiškėjo iš An. Prancėvičiaus (Tri Realty), kad jis turįs Deltai pirklę, kuris perima mūsų morgičius ir siūlo savo 10 ekerių žemės ant Barton E. tuojau ir rytus nuo 20 kelio, kurią skai to po \$10,000 už ekerį šiuo būdu jo siūlomoji už Deltą kainą būtų \$171,000. LN nariai, be vieno kito, šiuo pasiūlymu nesiinteresuavo.

Susirinkimas baigtas palie kant LN v-bai svarstyti ir su rasti geriausią kelią LN ateičiai.

Labai didelė ir nuoširdi padėka A. Naruševičiui, kuris jau daug kartų savo gražią salę davė susirinkimams be atlyginimo! Sk. St.

ŠALPOS FONDO KOMITETAS
TO VAJUS PRASIDEDA

Hamiltono Š. F. komitetas pradeda savo metinį vajų. Rinkėjai aplankys visus, prašydami aukos šalpai. Mie li hamiltoniečiai ir apylinkėse gyvenantieji lietuviai, parodykite artimo meilę savo broliui ar sesei, patekusiam į vargą ne dėl savo kaltės. Sunkios būtų nelaimingųjų gyvenimo dienos, jeigu šiandien nebūtų tarp mūsų artimo meilės, gailestingų širdžių, žmonių, kurie rūpintųsi šalpa. Šiandieną daug vargo yra mūsų tarpe. Daug tautiečių gyveno skurde ir nelaimėje. Š. F. komitetas gauna šimtais laišku iš savo tautiečių, gyvenančių Suvalkų trikampyje, Vakarų Vokietijoje. Vi si prašo pagalbos. Š. F. ištisia pagalbos ranką ir vietoje. Pasitaiko, kad viena kita šeima ar pavienis asmuo patenka į vargą. Tai liudija gautieji padėkos laišukai, kuriuose rašoma: „Nieko nėra gyvenime liudnesnio, kaip nelaimėje ar ligoje būti užmirštam, bet taip pat nieko negali būti laimingesnio ar brangesnio kaip pastoti ištįstą draugikos pagalbos ranką, pajusti, kad visi Hamiltono lietuviai yra lyg viena, didelė šeima ir mes visi drauge, mūsų šeima, jų tarpe“.

Malonūs tautiečiai, tie keli žodžiai parodo, kokia yra galinga artimo meilė, gailestinga širdis. Būkime dėkingi Dievui, kad mes nesame varge, kad mes galime paaukoti vieną kitą dolerį vargantiesiems arba į nelaimę patekusiems.

ms arba į nelaimę patekusiems.

Š. F. komitetas metai iš metų praveda vajų. Šiais metais šis vajus prasidės nuo spalio 15 d. ir tęsis iki lapkričio 30 d. Vajus bus baigiamas didžiuliais šokiais, kurių metu „Aukuras“ vad. aktorės E. Dauguvietytės - Kuda bienės, suvaidins A. Gustaičio komediją „Šilkiniai Panchiai“.

Š. F. komitetas taip pat renka dėvėtus rūbus. Turintieji rūbų prašom pristatyti šiuo adresu: 137 Gladstone Ave., Hamilton, Ont. telef. JA 7-4876. Rūbai bus supakuoti ir pasiūti Suvalkų trikampio lietuviams.

Šalpos Fondo Komitetas.

SPAUDOS BALIUS.

Hamiltono Ateitininkai Sendaragiai ruošia didžiulį spaudos balių. Koncerto programą išpildys žymieji mūsų menininkai: sol. Pr. Bičienė iš Čikagos, aktorius Alg. Žemaitis iš Waterburio ir aktorės E. Dauguvietytės - Kuda bienės iš Hamiltono.

Šis balius įvyks lapkričio 7 d., Royal Cannought viešbučio gražioje Crystal Ball salėje. Baliaus metu bus renkama spaudos baliaus karalienė, kuri gaus dovanų tautinius drabužius.

Rengėjai kviečia iš anksto ruoštis visus hamiltoniečius ir apylinkių lietuvius gausiai dalyvauti šiame spaudos baliuje. Ponios ir panelės, pradėkite galvoti, kokias vakarines sukneles pasidaryti, nes savo puošnumu padarysite šį balių įvairesnį. Šio baliaus pelnas skiriamas jaunimo žurnalui „Ateitis“ ir vaikų laikraštui „Eglutė“.

Šalpos Fondo komitetą ap leido E. Gudinskienė, išdirbusi 4 metus. Širdingai dėkoja Š. F. komitetas už parodytą meilę artimui dirbant šį labdaros darbą. J. P.

Povilas Gaidys diplominiu režisieriaus darbu pastatė Višnevsio „Optimistinę tragediją“. Bet Gaidys taip pat pastatė Sajos satyrinę komediją „Gaidžio pentinai“.

Lietuvoje, pakeliui iš Maskvos viešėjo 30 jaunuolių iš Mongolijos, Senegalo, Togo, Somali, centrinės Afrikos ir kt. kraštų. Viešėjo 5 dienas ir lankėsi Trakuose, Druskininkuose, Priešupyje.

LIETUVIAI VEIKIA VI...

Atkelta iš 2-ro puslapio.

Sis Kongresas įvyks 18—21 dienomis vasario mėnesį 1965 metais. Į jį ruošiasi atvažiuoti lietuviai iš Argentinos, daugiausia jaunimas, su choru ir tautinių šokių grupe, taip pat laukiam organizuotos grupės iš Urugvajaus, kuri pas mus atveš taip pat puikią šokių grupę ir chorą, dar gal ir abi krepšinininkų komandas atvažiuos: Kovas ir Vytis. Laukiam didelio susibūrimo čia gyvenančių lietuvių, ir kas svarbiausia tai kad jaunimas visų tų šalių tam rodo didelį entuziazmą.

Ar Jūs negalėtumėte paskatinti Amerikos lietuvių, ypač organizacijų vadovus ir jaunimą dalyvauti šitam Kongrese? Juk jie tiek daug galėtų mums patarti savo patyrimais, pasižiūrėti kaip lietuviai gyvena ir veikia Pietų Amerikoje, ir tas galėtų būti pirmas žingsnis platesnių Kongresų pasisekimui. Tuo labiau, kad Amerikoje gyvenantiems tas sudarytų mažai ekonominių kliūčių, nes doleris čia labai brangus (jiems atrodytų čia viskas už dyką), o be to kongresistai bus apgyvendinti lietuvių šeimoje, tad tekaštuotų kelionė.

Nes juk Amerika dabar laisvame pasaulyje gyvenančių lietuvių centras, ir kaip toks turėtų visas lietuviškas kolonijas pažinti, žinoti jų veiklą, ją centralizuoti ir padėti, nes visi susijungę ir jausdami vieni kitų darbus ir gyvybę, išsilaikysim gyvi.

Iš kitos pusės, tokie kongresai riša jaunimą. Artina, duoda progos susipažinti. Žmogus bet kokiam savo lietuviškam darbe nesijaučia taip vienišas ir apleistas. Ma to, kad ir kiti iš paskutiniųjų kovoja, dirba ir t. t. O kiek jaunuolių čia vedasi su svetumtaučiais? Gal tik dėl to, kad nebuvo progos pažinti daugiau lietuvių, lietuvių, ar progos susitikti.

Net užu širdies griebia, skaitant pacituotas Brazilijos lietuvių Rymantės Stepovaitytės eilutes. Kokia puikiai lietuvaitė ir mergaitė! Ir dabar su ja, esu tikras, susipažinti norėsiu jau ne tik aš vienas...

Šį laišką siunčiu lietuviškai spaudai, leidžiamai keliose valstybėse. Teatleidžia nepažįstama malonioji Rymantė, kad jos šauņu pageidavimą praplėčiau neatsiklausęs.

Nuo savęs visu nuoširdumu kviečiu dalyvauti III Pietų Amerikos Lietuvių Kongrese Brazilijoje 1965 vasario 18—25 d. d. Be kitko, neturintieji laimės susirasti gyvenimo partnerių, turėtų pagalmoti apie dešimtis tūkstančių jaunų ir kiek vyresniųjų lietuvių, lietuvių irgi to paties geidžiančių Pietų Amerikoje. Kiti nesiveda vien dėl to, kad nesueina patinkančio, mylimo lietuvio, lietuvių.

Tai didelė, be galo svarbi problema už savo Tautos išlaikymą kovojantiems. Stenkimės sudaryti kiek galima daugiau vedybų tarp Pietų Amerikoje gyvenančių lietuvių, lietuvių, ir kitur — JAV-se, Kanadoje, Anglijoje, Australijoje — esančiųjų.

Smulkiau apie Kongresą parašys jų Organizacinis ar Spaudos Komitetas iš Brazilijos. Sekite lietuvišką spaudą.

WELLAND, Ont.

ŠOKIAI

Spalio mėn. 24 d., 53 Ontario Rd., Crowland Hotel salėje vyks Welland Apylinkės Valdybos rengiami šokiai: veiks bufetas su visokiais gėrimais, be to loterija.

Kviečiame visus šiam rengime dalyvauti ir paremti mūsų veiklą. Taip pat būtų malonu šiame rengime matyti Buffalo ir Niagara Falls, New York, lietuvių. Mes lauksime visų. Šokių pradžia 7 v. v.

Atsakymas Bendruomenininkui.

Bendruomenininkas, „Nepriklausoma Lietuva“ Nr. 39 (911)“ daro priekaištų dabar

Šelbitmas nr. 4

Dievo karalystė

Tęsinys.

Manydami apie „kunigą“ neturime mintyje klatingą jo titulą vartojimą, taip kaip daroma įvairiose vardiškose organizacijose. Velyk grįžkime atgal į Senąjį Testamentą ir pastebėkime kokias pareigas kunigai išspradžių eidavo. Dievas įstatydavo kunigus kad tarnautų Izraelio tautai dalykuose, kurie palietė tos tautos bendravimą su juo. Jų darbas buvo dvejopas — jie atnašaudavo aukas ir paskui suteikdavo žmonėms palaiminimų, atėjusių į juos aukų atnašavimo dėka.

Taip pat yra ir su Jėzumi. Jis jau yra atlikęs kunigo darbą — atnašavimą aukos. Jo sekantis darbas yra suteikimas pasauliui amžinojo gyvenimo palaimų, kurios pasidarė priemonės jos aukos nuopelnais. Žydų kunigai atnašaudavo gyvulių aukas; Jėzus gi auka visai skirtinga, nes jis atnašavo pats save.

Dievas taip pat paskyrė Jėzų būti žemės Karaliumi; todėl Žydams 6:20 ir 7:1, 2 apaštalas priskaito tuo du uždavimus. Taip pat yra gana aiškiai pasakyta, kad Jėzus valdys žmones, o taip pat ir laimins juos. Apie tokį kunigiską Karalių pranašas rašė:

„Visi žemės karaliai garbins jį, visos tautos jam tarnaus; nes jis išliuosuos beturtį nuo galingojo ir reikalaujantį, kuriam nėra padėjęs; pasigailės beturčio ir varguolio ir gelbės beturčių sielas.“

Jis išvaduos jų sielas iš išnaudojimo ir neteisybės; jų kraujas bus brangus jo akysė. — Psalmė 72:11-14.

Šita pranašystė pasidarys aiškesnė ir suprantamesnė jei peržvelgsime į ją pasinaudodami Dievo pažadų šviesa ir atsiminsime, kad Jėzus karaliaus ant žemės tūkstantį metų. Neriekia manyti kad jo karaljavimas galės prasidėti tik tada, kai žmonės priims jį Dievo plane yra paskirtas tam tikras laikas Jėzus karaljavimo prasidėjimui, ir dabar mes gyvename kaip tik tuose laikuose. Del tos priežasties dabar pasaulinės valdžios negali sulaukyti žmonės savo kontrolėje. Kitoje pranašystėje, kalbančioje apie Jėzų kaip naująjį žemės Karalių, pasakyta, kad pirmiausiai jis daužys tautas kaip „puodžiaus indus“. Ir jau dabar mes matom šito naujojo Karaliaus darbo pradžią. — Psalmė 2:5-12.

Bus daugiau.

Kas įdoma jasi apie Tiesą, reikalaukite knygų katalogo. Neturtinigiems knygoms veltui mažas knygeles ir traktatus.

Pareikalavimus siųskite šiuo adresu:

L. B. S. A. 212 East 3rd Street
Spring Valley, Illinois 61362

ENCIKLOPE DIJOS REDAKTORIUS — RUSAS

Iš rugsėjo 26 d. „Tiesoje“ paskelbtos užuojautos matyti, kad Vilniuje jau ilgesni laiką rengiamos „Mažosios lietuviškosios tarybinės enciklopedijos“ redakcijos vyriausiojo redaktoriaus buvo ne seniai miręs rusas P. Ivanov. Vilniaus spauda anksčiau pranešė, kad Maž. enciklopedijos“ pagrindinis tikslas — „visapusiškai marksistiškai nušviesti istorinį lietuvių tautos vystymąsi...“.

TAUPLYK IR SKOLINKIS KOOPERATINIAME BANKELYJE „TALKA“

Išduodamos asmeninės paskolos iki 5,000 dol., morgičių paskolos iki 60% turto vertės. Nemokamas gyvybės ir paskolų draudimas.

Pilnas čekių pataravimas.

Darbo dienos:

Pirmadieniais — penktadieniais 9 val. — 1 val. p. p.
Antradieniais ir penktadieniais 5 val. — 8 val. vakaro.
21 MAIN St. E. Room 207. Tel. JA 8-0511

SĖJA

Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis.

Leidžia Varpininkų leidinių fondas

Redaguoja E. BOREIŠA.

Eina dešimti metai.

Administracijos adresas: JUOZAS URBELIS.

1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill., USA.

Prenumerata: JAV ir kitur 3 dol. metams.

VISI KVIEČIAMSI ATSLANKYTI Į AUŠROS VARTŲ PARAPIJĄ Š. M. SPALIO MĖN. 24 D. 7.30 M. VAKARO

I KONCERTĄ - BALIŲ

MONTREAL

DLK VYTAUTO KLUBO REIKALAI

Šiuo laikotarpiu visiems klubiečiams išsiuntinėtai laiškas, kuriame prašoma naujos statybos kapitalą papildyti sekančiais: a) neturintiems išigyti šerų, b) papildyti iki 6 šerų ir c) turintiems pilną nustatytą normą daryti — individualias paskolas, kad mažiau reikėtų skolintis iš banko.

Arch. Pierre Ronco galutinai sutvarkė statybos darbų specifikaciją, kuri grąžinama suinteresuotiems statybos kontraktoriams ir kurie laisvai savaitės persvarstytas pasiūlas grąžina statybos k-jai.

Šerininukų susirinkimas šaukiamas lapkričio 1 d. kuriame bus patiekta statybos kaina ir kontraktoriai.

Klubo Valdyba. MOKINIŲ TĖVŲ ŽINIAI

Ateinantį šeštadienį, spalio 24 d., abiejų šeštadienių mokyklų patalpose kviečiami tėvų susirinkimai: Verdu no Aušros Vartų mokyklos — 9 val., Rosemont Dr. V. Kudirkos mokyklos — 11.30 val.

Maloniai kviečiame visus tėvus susirinkimuose dalyvauti.

Bus svarstomi svarbūs mokyklų reikalai.

VISŲ LIETUVIŠKŲJŲ MOKYKLŲ

mokytojų susirinkimas šaukiamas ši sekmadienį Aušros Vartų salėje tuojau po sumos. Visi mokytojai kviečiami atsilankyti. Susirinkime dalyvaus naujas KLB Kultūros Fondo Įgaliotinis, T. J. Vainys, S. J.

● **Gustaitis Antanas**, žinomas humoristas, sutiko atvykti į Montrealį lapkričio 21 d. ir dalyvauti NL vakare. Jis žada duoti labai linksnų programą.

● **P. Vabolis** iš Quebeco miesto, kur jis pastoviai gyvena, lankėsi Montrealyje su keeliais simpatizingais prancūzais ir žadėjo atvykti į NL literatūros vakarą — balių bei verčių paskirstymą.

— Spalio 17, per Šv. Kazimiero parapiją palaidotas Stašiškis, dar jaunas amžiumi, bet sunki liga pakando taurų lietuvi. Liko liudinčios žmona ir dukrelė.

— **Serga Kiniauskas, Kleiza**.

— Labai sunkiai serga **Ka Zimieras Varnaitis**, ką tik padaryta operacija.

— Šv. Elzbiotos Dr-jos vakariene — spalio 31 d.

AUKSINIŠ JUBILIEJUS Šeštadienį J. ir O. Motūzai atšventė vedybinį jubiliejų. Linkime ilgiausių metų.

● **Grazys Antanas, Tolhurst Oil Ltd.** (Texaco) atstovas dovanai (free) išvalo krosnis (furnace), 24 val. į parą alyvos pristatymas. Įvairūs apšildymo įrenginiai. Skambinti: 739-9328.

DR. J. ŠEMOGAS 5441 BANNANTYNE, Verdun Pirmadienį ir ketvirtadienį 2-4; 7-9 p.m. antradienį ir penktadienį 2-4 p.m. trečiadienį 7-9 p.m. šeštadienį 11-1 p.m.

PO 7-3175; namų DO 6-9582

DANTŲ GYDYTOJAS

Dr. J. MALISKA 1396 St. Catherine St. W. Suite 419, tel. UN 6-8235 Namų tel.: MU 1-2051

Dr. E. ANDRUKAITIS 956 SHERBROOKE E. Tel.: LA 2-7236

A. STEMPUŽIENĖS KONCERTAS

Solistė Aldona Stempužienė pirmą kartą dainuos Montrealyje šio mėn. 24 d., šeštadienį, Aušros Vartų parapijos salėje

BANKO „LITAS“ REIKALAI

Sekmadieninės „Lito“ operacijos prie Šv. Kazimiero parapijos salės sustabdomos. Vietoje to įvedamos dvi papildomos vakarinės valandos pirmadieniais Rosemont skryjuje. Tuo būdu nuo lapkričio m. 1 d. Rosemont skryjus bus atidarytas ne dvi, bet tris dienos būtent: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val. vakaro ir dar penktadieniais dienos metu nuo 1 iki 6 val.

„Lito“ valdyba paskutiniam posėdyje nuodugniai tą klausimą apsvaistė ir priėjo išvados, kad tolimesnis „Lito“ operacijų vykdymas prie Šv. Kazimiero parapijos salės yra ne tik nuostolingas, bet ir nepateisinamas dėl labai mažo klijentų skaičiaus.

Spalio mėn. 30 d. daugumas bankų prirašo taupytojams palūkanas už pusę metų. Todėl šio mėnesio pabaiga ir kito mėnesio pradžia yra pats geriausias laikas Tamstų santaupoms perkelti į „Litą“. Kiti bankai už taupomas sąskaitas Tamstoms moka tik 3% palūkanų ir jas skaičiuoja kas 3 mėn., o „Litas“ už ein. sąskaitas moka 4%, palūkanas skaičiuoja kas mėn. Ir dar duoda nemokamą gyvybės draudimą iki \$2,000, kuris vertas nuo 3/4 iki 2%, žiūrint nario amžiaus. Visa tai priėmus dėme sin išėina, kad „Litas“ moka beveik dvigubai aukštesnes palūkanas ir duoda ne kiek ne blogesnius patarnavimus savo nariams.

Dividendai už indėlius (šėrus) kaip ir kasmet nariams bus prirašyti ateinančių metų pradžioje. Šiomet, pereinanam laikui, dividendai buvo skaičiuojami kas pusę metų. Ateinančiais metais dividendai už indėlius (šėrus) bus skaičiuojami tik kartą metuose, kaip tai daroma visose Kredito Unijose, kuriose turi einamąsias sąskaitas. Užtat indėlių sąskaitose kitiems metams patariame palikti tik tas sumas, kurias numatoma išlaikyti per visus metus.

DR. V. GIRIONIENĖ DANTŲ GYDYTOJA 3938 Rosemount Blvd. RA 7-5552; namų RA 1-0656

DR. A. O. JAUGELIENĖ DANTŲ GYDYTOJA 1410 Guy St., 1a 11 kamb. WE 2-6662; namų 737-9681

NOTARAS **J. BERNOTAS** B. A., B. C. L. Sun Life Building Suite 2079 Tel.: UN 6-4364

Advokatas **STASYS DAUKŠA, LI., D.** 4 Notre Dame St. E. Suite 902 ir 903 Tel.: 861-8478 ir 861-8479

ADVOKATAS **JOSERH R. MILLER** B. A., B. C. L. Suite 205 168 Notre Dame St. E. UN 6-2063 ir UN 6-2064

Programoje: Montrealyje pirmą kartą išgirsite

Sol. ALDONĄ STEMPUŽIENĘ

iš Clevelando, kuri su pasisekimu yra dainavusi daugelyje vietų.

Po koncerto vakariene ir šokiai grojant geram orkestrui.

Montrealio Katalikių Moterų Dr-ja.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS ŽINIOS

— Katalikių Moterų dr-ja šeštadienį, spalio 24 d., 7.30 val. vakaro ruošia rudens vakarą — koncertą. Koncerto programą atliks sol. Aldona Stempužienė, iš Clevelando, akomponuojant U. K. Clutterbuck. Po koncerto bus vakariene, loterija, ir šokiai, grojant geram orkestrui.

— Mūsų parapijos metinis parengimas bus ateinančių metų sausio 16 d. šeštadienį. Parengimo programoje dalyvaus Clevelando vyrų orkestras.

— Pakrikštyta Z. ir H. La pinų dukra Ramonos, Liucijos, Eleonoros vardais.

— Vytas Dikaitis vedė Sofiją Michelchuch.

— Šią savaitę, antradienį, trečiadienį, T. K. Pečkys baigs lankyti lietuvių už upės, prie St. Lambert. Ketr. ir penkt. T. K. Pečkys lankys Duverney lietuvių. S. Kulbis pirmadienį — penktadienį lankys Verdune šias gatves: Brown Blv., Manning, Moffat, Beatty, Osborne, Woodland, 6 Ave. ir kt. T. J. Vainys pirmadienį — penktadienį la Salle miesto gatves: Bishop Power, George, Broadway, Central, Edward, Champlain Blv., La Salle Blv. ir, jei dar būtų laiko, 9 Ave.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS ŽINIOS

— Spalio 18 parapijos sveitainėje įvyko didelė, Jonui ir Elzbietai Baršauskams 25 m. vedybinio gyvenimo sidabrinį jubiliejų paminėti vakariene. Dalyvavo apie 300 pažįstamų ir bičiulių. Geriausi linkėjimai sulaukti auksinio jubiliejaus!

— Spalio 23 d., 7.15 v. ryto prasideda 40 valandų atleidimai, bus išstatyti šv. Vakarė 8 val. pamokslas, po jo šv. mišios. Tokia pat tvarka 24 d. — šeštadienį, 25 d. — sekmadienį, šv. mišios 9 v. ir 11 v. vakaro 5 val. mišios ir 40 valandų atleidimų užbaigia. Visi parapijiečiai yra kviečiami kuo skaitlingiausiai dalyvauti. Parapijiečiai labai prašomi paaukoti gėlių.

PLATINAMOS TORONTO „VARPO“ CHORO PLOKŠTELĖS

Kaina: stereo 6 dol. HiFi 5 dol. Gaunama paskambinus šiais telefonais Nr. RA 7-3120; CR 7-0051; 722-2472; 254-4287; RA 2-3324; V. Biliūnas 1044, Manning Ave, Verdun ir Aušros Vartų parapijos kioskas.

I.G.ELECTRIC R'd.

Elektros kontraktorius **IGNAS GURČINAS** 889 — 56 Avenue Lachine. Tel. 631-0882.

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS GIRDIMAS KAS SEKMADIENĮ PER CFMB STOTĮ, BANGA 1410, 10 VAL. VAKARO. Programos vedėjas L. Stankevičius. Telef.: 669-8834

TAUPYK IR SKOLINKIS SAVO KREDITO KOOPERATYVE „LITAS“ Adresas: 1465 De Seve Str., Montreal 20, P. Q. tel. 766-5827 Santaupos apdraustos vienu milijonui dolerių. Mirties atveju pagal turimą draudimo polisą santaupos iki \$2000 išmokamos dviguba suma. * Už depozitus mokama 4%, už šėrus — 4,5%. * Už asmenines paskolas imama 7,6%, už nekilnojamo turto paskolas — 6,5%. * Pigus paskolų draudimas skolintojo mirties ir invalidumo atvejais. Bankas veikia: 1465 De Seve: sekmadien. nuo 10.30 iki 12.30 val.; diena — antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį nuo 10 iki 1 val.; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 8 val. Šv. Kazimiero parapijos salėje: sekmadien. nuo 10.45 iki 12.30 val. 3907 Rosemont Blvd. Tel. 722-2472: trečiadien. nuo 7 iki 9 v. vak. ir penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir nuo 7 iki 9 val. vakaro.

TORONTO

PRANEŠIMAS — PAKVIETIMAS!

SLA Toronto kuopa kviečia visus atsilankyti į 30-ties metų įsteigimo Jubiliejaus paminėjimo KONCERTĄ — BALIŲ, kuris įvyks šeštadienį, spalio mėn. 24 d., 7 v. v., Priskėlimo parapijos salėje.

Koncerto programą atliks: sol. N. Braziulienė ir baletu šokėjos R. ir M. Jokubaitytės iš Clevelando. Akomp. muz. D. Skinskaitė. Šokiama gro V. BABECKO lietuviškas orkestras iš Hamiltono. Turtingas bufetas, įdomi loterija. 100 ponių ir panelių bus apdovanotos rožėmis. Vertinga įėjimo dovana. Laukiame Jūsų atsilankymo.

SLA 236 Toronto kuopa.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE

— SLA 236 Toronto kuopa maloniai kviečia su artimaisiais ir pažįstamais atsilankyti į 30 metų įsteigimo jubiliejus proga Koncertą - balių, kuris įvyks šeštadienį, spalio 24 d. 7 val. vak. Priskėlimo parapijos salėje, 1021 College St. Toronto.

Baliaus metu šokiama gro V. Babeko orkestras. Veiks turtingas valgiai ir gėrimais bufetas.

SLA 236 Kuopa Toronto.

KEATING FORD Sales Limited

4415 Bannantyne Ave.
FALCON FAIRLANE
GALAXIE THUNDERBIRD
MUSTANG — TRUCKS

Used cars
1 year guarantee

Kreipkitės į
LEO GURECKAS

Keating Ford Sales Ltd.
Jūsų lietuvis atstovas
769 - 8831

Keating Ford Sales Ltd.
Tel. namų DO 6 - 2548
Istaigos 769-8529

DAŽNAI PAMIRSTAMAS REIKALAS TURETI

ATSAKOMYBĖS (LIABILITY) DRAUDIMAS

PLATUS ATSAKOMYBES DRAUDIMAS KAINUOJA NE KĄ DAUGIAU UŽ MINIMALŲ

SIAIS LAIKAIS YRA BANDOMA PRISIKABINTI DAUGELIU ATVEJŲ IR TEISINIAI IESKINIAI YRA DIDELI.

ATSAKOMYBES DRAUDIMAS YRA VIENUOLIKOS RŪSIŲ IR PRITAIKOMAS IŠEINANT IŠ PREKYBOS GAMYBOS, NUOSAVYBES APIMTIES.

Adamonis Insurance Agency Inc.

Tel: 722-2472

GAISRAS — ATSAKOMYBĖ — AUTOMOBILIAI — GYVYBĖ

ATSTOVAUJA:

ROYAL LONDON LANCASHIRE DRAUDIMO BENDROVES

TIKSLUS IR GREITAS PATARNAVIMAS